JURNALUL S.F.

Premiul Convenţiei Europene de SF
EUROCON

Anul IV Nr. 147; 5-11 Decembrie
Săptămînal de cultură
SF, HORROR ŞI FANTASY
16 pagini - 400 lei

A.R. MORLAN * DORIAN ANDONE * RAYMOND HUMPHREYS

VLADIMIR COLIN, DUŞMANUL NOSTRU

(Un manifest personal)

O afirmaţie atît de dură trebuie demostrată, nu poate rămîne la stadiul de simplă afirmaţie.

Deci:

– Vladimir Colin este cel mai mare autor de basm, fantastic şi SF din România. Valoarea lui nu poate fi pusă la îndoială.

– Toţi autorii de proză a imaginarului ce i-au urmat au fost influenţaţi, direct sau indirect, de geniul său. Este părintele nostru, pe care nu-l putem egala, nici ca talent, nici ca imaginaţie, nici ca măiestrie scriitoricească.

– Apare, în mod normal, un complex freudian faţă de părintele care reuşeşte în toate.

Individualitatea noastră, a fiecăruia, se răzvrăteşte împotriva valorii sale. Reuşim cu greu să ne sustragem influenţei sale. Sîntem conştienţi că nu avem şansă de reuşită devenind nişte simpli imitatori, nişte Colini mai mititei. Singura posibilitate constă în crearea unor anticorpi care să ne salveze, să-i respingă în mod deliberat influenţa.

Acest lucru l-a încercat *Generaţia '90*, prin promovarea premeditată a unui stil anticolin. Reuşita a fost doar parţială, pentru că, dacă eliminăm duritătile de limbaj şi de situaţii, ajungem la aceaşi grijă stilistică, la un romantism şi la o poezie ce răzbat dincolo de intenţiile declarate.

Nu rămîn decît mijloace severe:

Să-l răstignim, fiecare dintre noi, în sufletul nostru, pe marele Colin, pironindu-l pe opera sa, pentru ca prin acest sacrificiu ritual să ne eliberăm de epigonism. Iar geniul său să ne izbăvească de tentaţia facilă de a nu fi noi înşine, să ne apere de ispita trufiei şi să ne dea nouă inspiraţia cea de toate zilele.

Iar, după aceea, să examinăm cu grijă pe care dintre cei ce ne dau acum o mînă de ajutor urmează să-i crucificăm...

Liviu Radu

LUMILE FANTASTICE ALE LUI VLADIMIR COLIN

România, ca şi alte ţări ale Europei, îşi are propria sa şcoală de fantastic şi SF. Ca să te convingi e suficientă parcurgerea antologiei apărută în urmă cu cîţiva ani la editura Marabout. Acea culegere de texte, adesea remarcabile, fusese alcătuită de Vladimir Colin, el însuşi unul dintre cei mai buni autori de literatură fantastică din Europa.

Vladimir Colin nu este un necunoscut publicului francez; două dintre cărţile sale au apărut şi în ţara noastră: *Pentagrama (Marabout)* şi *Dinţii lui Cronos (Laffont)*. Dacă *Pentagrama* este o excelentă ilustrare a tendinţei fantastice a autorului, *Dinţii lui Cronos* arată şi demonstrează în ce grad SF-ul, aşa cum îi concepe Vladimir Colin, se confruntă cu ceea ce Marcel Blecher (un alt mare scriitor român) numea foarte poetic *irealitatea imediată*.

Ca mulţi alţi povestitori talentaţi, el nu a ştiut să tranşeze definitiv problema alegerii între SF şi F, trecînd cu uşurinţă de la un gen la altul.

A scris mult: poezie, articole, poveşti pentru copii (domeniu în care excelează), romane, nuvele. De asemenea, a tradus din literatura rusă şi franceză. Ca mulţi dintre românii cultivaţi vorbeşte o franceză fără cusur ceea ce i-a permis să gireze versiunea românească a unui mare număr de romane semnate de autori foarte diferiţi precum Claude Tillier, André Gide sau ... Gérard Klein.

Trebuie semnalată şi antologia de science fiction francez realizată de el - *Un pic de neant*, apărută în 1970 la editura Albatros din Bucureşti.

Pentru opera sa literară, Vladimir Colin a fost distins cu numeroase premii literare româneşti şi străine. Romanul său *Babel* a fost premiat de Asociaţia Scriitorilor din Bucureşti în 1978 şi la Stresa, la convenţia europeană în 1980.

Ca regulă generală, textele lui Vladimir Colin sînt scrise admirabil şi adesea foarte dificil de tradus într-o altă limbă. Romanele şi nuvelele sale dovedesc o mare sensibilitate şi, în acelaşi timp, un gust pronunţat pentru parabolă şi metaforă. La Colin nu există regie la scară galactică şi foarte puţină violenţă; lucrurile sînt adesea aluzive, mai degrabă sugerate decît enunţate.

Dintre operele lui Vladimir Colin înrudite cu fantasticul şi insolitul, SF-ul şi anticipaţia citäm: *Pentagrama, Dinţii lui Cronos, Un peşte invizibil, Grifonul lui Ulise, Timp cu călăreţ şi corb, Imposibila oază, A zecea lume, Viitorul al doilea.*

În ţara sa, dar şi dincolo de frontierele României, Vladimir Colin este renumit pentru cărţile scrise pentru copii.

Ar fi mai mult decît de dorit ca un editor francez să se intereseze, de exemplu, de minunatele *Legende ale ţării lui Vam*, sau de scurtul roman-poveste intitulat *Dincolo de Zidul de Neon.*

Pentru a concluziona să mai semnalăm că textele lui Vladimir Colin figurează în sumarul următoarelor antologii: *"Autres Mondes, Autres Mers" (Darko Suvin, Denoel)* şi *"Decouvrir la Science Fiction" (Michel Cosem, Seghers)*. Una dintre nuvele i-a fost publicată în *Fiction 203*, iar fanzinul *Mal d'Aurore* chiar i-a dedicat un număr special.

Extrase din prefaţă la romanul „Babel" apărut în Galaxie bis, 1982,

Traducere de Ionuţ Bănuţă

CONCURSUL SIGMA '96

Cu ocazia celei de-a 13-a aniversări a înfiinţării sale, clubul SIGMA organizează primul său concurs literar, premiile acestuia urmînd a fi puse în mîna autorilor cu ocazia sesiunii de comunicări SIGMA '96 din 30 martie 1996.

Concursul are două secţiuni, „juniori" şi „seniori", criteriul de încadrare fiind cel al experienţei scriitoriceşti. Autorii vor indica secţiunea de concurs la care se înscriu, iar juriul va asigura corectitudinea acestei înscrieri. Pe o filă separată, autorii vor preciza vîrsta, studiile, adresa, telefonul şi cenaclul (dacă sînt membri ai vreunuia). Se admit mai multe texte ale unui singur autor dar fără utilizarea de pseudonime.

Premianţii vor beneficia de decont integral (cazare + masă+ tren cls. a 2-a) al cheltuielilor de deplasare la sesiunea de comunicări.

***Condiţiile pentru admiterea textelor participante la concurs*:**

- tema, mediul şi personajele (inclusiv numele lor) să fie româneşti; texte încadrabile la SF/F/H/M *social* vor fi deosebit de bine primite (SF=science fiction, F=fantastic, H=horror, M=mainstream)
- timpul acţiunii: anul 1999;
- lungimea să fie între 9 şi 99 de pagini dactilografiate la aproximativ 2.000 semne/pag.
- să nu fi fost publicate sau premiate anterior;
- să fie expediate în două exemplare pe adresa DAN POPESCU, C.P. 3-49, 5600 PIATRA NEAMŢ pînă cel tîrziu 1 martie 1996 (data poştei)

Pentru publicare, textele premiate vor rămîne la dispoziţia clubului SIGMA timp de 6 luni; se vor selecta texte pentru o antologie.

La fiecare secţiune se va acorda un premiu pentru cea mai bună povestire şi unul pentru cea mai bună nuvelă. Şi se va acorda şi un mare premiu textului care va fi ales ca pilot al unei antologii despre românii din 1999. Organizatorii se vor strădui să asigure un fond de premii de 500.000 lei.

SESIUNEA DE COMUNICĂRI

Această a 2-a sesiune SIGMA va avea drept temă PERSONAJELE SCRIITORILOR ROMÂNI DE SF şi se va desfăşura în zilele de 29, 30 şi 31 martie 1996. Programul detaliat va fi anunţat în februarie.

Vor fi acceptate doar comunicări care vor îndeplini următoarele condiţii:

- să fie orientate spre texte SF/F/H/M aparţinînd unor scriitori români;
- durata prezentării de fie de maximum 10 minute (4...6 pagini dactilografiate la aproximativ 2.000 semne/pag.)
- să fie expediate în 2 exemplare pe adresa DAN POPESCU, C.P. 3-49, 5600 PIATRA NEAMŢ pînă cel tîrziu februarie 1996 (data poştei)

Textele comunicărilor vor rămîne la dispoziţia clubului Sigma timp de trei luni în vederea publicării în fanzinul SIGMA, după această perioadă autorii putînd să le publice oriunde vor dori.

Autorii comunicărilor acceptate vor avea asigurat decontul integral (masă, cazare, tren cls. a 2-a) al deplasării la manifestare.

Dan Popescu

JURNALUL SF

Acest săptămînal face parte din rețeaua națională a publicațiilor JURNALUL

Editat de SC JURNALUL SA

ISSN 1221-7875

Tiparul executat la INTACT

JURNALUL SF este înscris în Catalogul Presei la poziția 2.128. Abonamentele se pot face la orice centru RODIPET.

Cititorii din străinătate se pot abona prin RODIPET SA PO BOX 33-35, telex 11995 Telefax 3129432 București - România Piața Presei Libere nr. 1

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

Adrian BĂNUȚĂ (REDACTOR ȘEF)

Număr realizat de:

Nicolae C. ARITON, Ionuț BĂNUȚĂ, Mihail GRĂMESCU, Costi GURGU, Isabela ION, Cristian IONESCU, Liviu RADU, Don SIMON, Cătălin TENIȚĂ, Florin Mircea TUDOR.

(REDACTORI)

ADRESA REDACȚIEI: Șoseaua București-Ploiești, nr. 25-27, sector 1, București

Tel. 2107136, 2109366, 2109946, 3129945

FAX 3129944

RĂSPUNDEREA MATERIALELOR REVINE AUTORILOR

Tehnoredactare computerizată *Adrian și Ionuț BĂNUȚĂ*

Corectură: *Mihail GRĂMESCU*

Montaj offset: *Mariana SEBE*

Culegere: *Alina LEON*

Silvana GREERE

PREMIILE

singurului săptămînal de cultură SF din lume:

CONVENȚIEI NAȚIONALE DE SF 1993 - PLOIEȘTI

CONVENȚIEI EUROPENE DE SF 1994 - TIMIȘOARA

GEOVALY SRL - BUCUREȘTI (activitate promoțională)

CONVENȚIEI NAȚIONALE DE SF 1994 - BAIA MARE

ECRAN FANTASTIC

Jurnalul S.F.

SALEM'S LOT

Producție Warner Brothers 1979. Durată inițială pentru TV 210 minute, pentru sală 112 minute. Producători Richard Kobritz, Anna Cottle. Scenariul: Paul Monash după romanul lui Stephen King (trad. rom. *Salem's Lot*, NEMIRA, București, 1995). Scenografie: Mort Rabinowitz. Imagine: Jules Brenner. Muzică: Harry Sukman. Montaj: Carroll Sax. Efecte speciale: Frank Torro. Interpreți: David Soul (Ben Mears), James Mason (Richard Straker), Lance Kerwin (Mark Petrie), Bonnie Bedelia (Susan Norton), Lew Ayres (Jason Burke), Regie Nalder (Barlow). Julie Cobb (Bonnie Sawyer), Elisha Cook (Weasel Phillips), Fred Willard (Larry Crockett), Clarisa Kaye, George Dzundza (Cullen Sawyer), Ed. Flanders (Bill Norton), Geoffrey Lewis. Regie: Tobe Hooper.

Un exemplu tipic ce subliniază, încă o dată ideea, unanim împărtășită de critici, că filmele bazate pe romanele lui King nu reușesc să atingă complexitatea textului inițial (deși unele sînt adevărate capodopere, de exemplu *The Shining*, regizat de Stanley Kubrick - și asta în ciuda faptului că Hooper și Monash au efectuat o serie de schimbări în text tocmai pentru a accentua intențiile scriitorului.

În roman tensiunea este gradată treptat înainte de a ajunge la punctul culminant *(apariția vampirului Barlow, întruchiparea răului etern)*, accentul punîndu-se pe relațiile interumane, pe izolarea și neîncrederea oamenilor ca elemente distructive. În film, o serie de personaje au dispărut *(Loretta Starcher, Charlie Rhodes)*, altele au fost transformate *(dr. Cody)* sau redefinite *(Larry Crockett)*.

În centrul romanului și filmului, se află figura vampirului Barlow. Așa cum consideră Michael R. Collings în *The Films of Stephen King*, Starmont House, Washington, 1986, pg. 45, în roman, Barlow este creionat pe baza elegantului conte Dracula întruchipat de Bella Lugosi în capodopera lui Tod Browning, King menținînd în general înfățișarea clasică a mortului viu. În schimb, în film, producătorul și regizorul au preferat o înfățișare mai apropiată de cea imaginată de F. W. Murnau în versiunea neautorizată din 1929: contele Orlock este înalt, chel, cu degete precum ghearele unor animale de pradă și cu incisivi ieșiți în afară (nu canini cum se obișnuiește). Motivul ni-l dezvăluie însuși producătorul: *„N-am dorit un vampir senzual și nici unul asemănător cu cel interpretat de Bela Lugosi sau George Hamilton. Am dorit ceva prin care vampirul să încarneze urîțenia - am dorit un craniu care se mișca și era viu".*

Rămînînd realmente în umbră aproape tot filmul *(de fapt apare de trei ori în fața spectatorilor)*, Barlow are o înfățișare înfricoșătoare; lentilele speciale de contact ce dau ochilor săi o strălucire sinistră, incisivii ascuțiți și pătați, șuieratul nearticulat în momentul în care se ridică precum o umbră de pe podeaua bucătăriei lui Petrie, fața alungită și urechile ascuțite creează o atmosferă extrem de tensionată, dar oarecum contrazisă de desfășurarea anterioară și posterioară a acțiunii, extrem de lentă pentru un film cu vampiri în care *„creaturile nopții"* apar în mod concret abia după vreo două ore de proiecție. De altfel, filmul încearcă să se desprindă de convențiile tradiționale. Mears o îndemnă pe Susan Norton să atîrne ramuri de păducel în jurul casei, Barlow nu rostește decît o singură replică în tot filmul, pur și simplu pentru că producătorul nu se hotărîse ce tip de voce ar fi trebuit să aibă un vampir; soluția la care s-a recus a fost doar acea singură replică a lui Barlow din finalul filmului *(„Dă-mi drumul!")* și accentuarea importanței, atît a lui Richard Straker, care devine astfel purtătorul de cuvînt al vampirului, dar și a clădirii - Marten House - care capătă un rol dominant în desfășurarea acțiunii. Casa devine astfel centrul răului, fiind folosită atît ca decor cît și ca metaforă a întregului film, un loc în care Straker îl trage în țeapă *(în o pereche de coarne de cerb)* pe Bill Norton și în care se pun bazele unei noi *„generații"* de vampiri *(Ned Tebbetts, Mike Ryerson, chiar și Susan Norton, a cărei adevărată natură este relevată, în scena finală, în momentul cînd încearcă să-l vrăjească pe Ben Mears)*.

Un film care respectă, în linii mari, romanul lui King, dar fără a reuși nici pe departe să atingă valoarea acestuia. Un film mediu care nu adaugă prea mult la nesfîrșita serie de pelicule inspirate de tradiția vampirilor.

Ultimele noutăți HORROR în Anglia

THE LATE SHOW

(Ultimul spectacol) de John Douglas, New English Library, Hodder&Stoughton, London, 1995, 268 pg.

Născut în 1995, John Douglas face parte din noua generație de scriitori horror englezi.

După absolvirea facultății în 1976, a lucrat pentru diverse agenții de publicitate. Pasiunea sa declarată pentru filme este punctul de plecare al romanului *The Late Show*.

Acțiunea se petrece într-un vechi cinematograf. Directorilor acestuia li se pare că ar fi o bună idee - oricum una care să atragă o mulțime de puști - să programeze într-o seară tîrziu o reprezentație dublă - două filme ce aparțineau așa numitei direcții *„splatter"*. Numai că nu au luat în calcul posibilitatea ca proprietarul sălii respective să fi intrat în legătură cu *entitatea* care bîntuia locul, o *entitate* ce, după decenii de abstinență, a ieșit la o vînătoare adevărată. Și, astfel, scenele de

BOOKSHOP

coșmar de pe ecran nu se pot compara cu cele reale petrecute în sală și pe coridoarele cinematografului Plaza. Țipetele celor din sală se contopesc cu cele de pe ecran - și nimeni nu are scăpare.

Un roman care ține cititorul cu nervii încordați.

THE SECOND WISH AND OTHER EXHALATION

(A doua dorință și alte exaltații) de Brian Lumley, New English Library, Hodder&Stoughton, London, 1995, 350 pg.

Născut în 1937 în Horden, pe coasta nordică a Angliei, Brian Lumley a fost puternic influențat de creația lui Howard P. Lovecraft. Cîștigător al lui *British Fantasy Award*, este autor al unei serii de succes precum *Necroscope (Necroscope, Vamphyri!, The Source, Deadspeak, Deadspan), Psychomech (Psychomech, Psychosphere, Psychamok), Dreams (Hero of Dreams, Ship of Dreams, Mad Moon of Dreams, Iced on Aran), Vampire World (Blood Brothers, The Last Aerie, Bloodwars)*. Volumul de față este ultimul dintr-o trilogie de nuvele, începută cu *Fruiting Bodies and Other Fungi* și continuă cu *Dagon's Bell and Other Discords*, și cuprinde treisprezece nuvele scrise în perioada 1971-1991.

Așa cum arată autorul într-o scurtă introducere, volumul se bazează pe accepțiunea cuvîntului „macabru", așa cum a evoluat el de la Lovecraft (a se vedea nuvelele *The House of the Temple, Rising With Surtsey, The Second Wish, De Marigny's Clock)* la maeștrii horrorului contemporan (*The Sun, the Sea, and the Silent Scream; The Thief Immortal; Back Row; David's Worm; What Dark God?)*

O culegere de nuvele caracteristică pentru stilul inconfundabil al lui Lumbley, un stil care uneori te calcă pe nervi, dar care rămîne întotdeauna eficient, transmițînd, negreșit, mesajul autorului.

Pagină realizată de

FLORIN MIRCEA TUDOR

Lidia

Mihail Grămescu

1. Pe Lidia am cunoscut-o la un ceai la care mă invitase o colegă care-şi serba ziua. Noi două, adică eu şi Lidia, eram singurele neinteresate de debandada din jur. Fiecare din noi, însă, probabil din motive diferite. Eu, fiindcă mă temeam de oameni. Ea? Ea, fiindcă adunăturile astea *„în turmă"* îi fac silă.

Aici se cere adusă o precizare: eu sînt fecioară. Lidia, deşi sîntem de aceeaşi vîrstă - şi eu, şi ea, sîntem de optispe ani - are, după cîte mi-a spus, o oarecare experienţă.

Consider că, din punctul ăsta de vedere, între noi se cască un hău... de cunoaştere şi de gîndire, fiindcă într-un fel vede lucrurile o fecioară şi complet altfel trebuie că simte şi înţelege o femeie.

Cel dintîi lucru pe care l-am remarcat la ea a fost felul în care zîmbea. Avea un zîmbet trist şi blînd, un zîmbet de o nemaipomenită nostalgie. Ce mai una-alta, ne-am simţit atrase una către cealaltă din prima clipă, şi, după numai cîteva minute de discuţie, am devenit atît de intime încît n-am mai suportat prezenţa celorlalţi şi bancurile lor cu poante boante şi de prost gust, care ne întrerupeau dialogul, bulversîndu-ne ideile. Am acceptat propunerea să mergem la ea. Stătea prin apropiere.

Am rămas toată seara la tadale. Eu i-am dezvăluit, nu ştiu de ce, impresiile şi sentimentele cele mai secrete ale inimii mele, iar ea mi-a povestit, cu lux de amănunte, cum s-a culcat cu unul - George.

– În afară de el, te-ai mai culcat cu un alt bărbat? am întrebat-o

– Da, mi-a răspuns ea, îngîndurată.

N-am mai insistat, înţelegînd că vrea să păstreze discreţia.

Oricum, eram invidioasă pe ea. Uite, nu are decît optsprezece ani şi cunoaşte deja viaţa.

Însă, la un moment dat, m-am gîndit că s-ar putea să mă mintă, fiindcă era ceva dubios în comportamentul ei. Poate că doar brava, vrînd să-mi ia mie ochii.

Pe înserat a apărut un tip, Viorel. Îi făcea, în modul cel mai evident şi vizibil, curte Lidiei. Eu parcă nici nu existam.

– Nu ştiu dacă este atît de îndrăgostit, cît, mai ales, vrea să se culce cu mine, avea să-mi spună ea mai tîrziu.

Altfel, Viorel ăsta făcea impresie bună. Dacă nu ar fi fost atît de leşinat, ar fi fost un tip nemaipomenit. Era blond, cu ochii verzi, bine făcut, pletos şi, mai ales, avea o figură foarte copilăroasă şi pură. Îmi plăcea, dar el nu părea să aibă ochi decît pentru Lidia.

Cu un aer de cunoştinţă veche, s-a tolănit în fotoliu şi şi-a aprins o ţigară. Apoi şi-a făcut de lucru la mag, cufundat într-o tăcere indiferentă. Atmosfera era foarte stranie.

Cîtă vreme a stat cu noi, şi discuţia noastră a încetzit.

– Aşa se poartă întotdeauna? am întrebat-o pe Lidia, cînd am rămas iar singure.

Viorel, nu după multă şedere, tot atît de tăcut şi placid, ne-a salutat scurt şi a plecat.

– Da... Uneori ne mai şi sărutăm...

2. Lidia stătea la o mătuşă. Părinţii ei locuiau în alt oraş - aşa mi-a spus.

Noua mea prietenă avea ceva cu totul şi cu totul special. Din ce o cunoşteam mai bine, din atît mi se părea mai deosebită.

Primul lucru remarcabil: camera ei. Stăteau, ea şi mătuşa sa, într-o vilă, pe o străduţă lăturalnică de care habar n-avusesem pînă s-o cunosc, deşi se afla în zona ultracentrală.

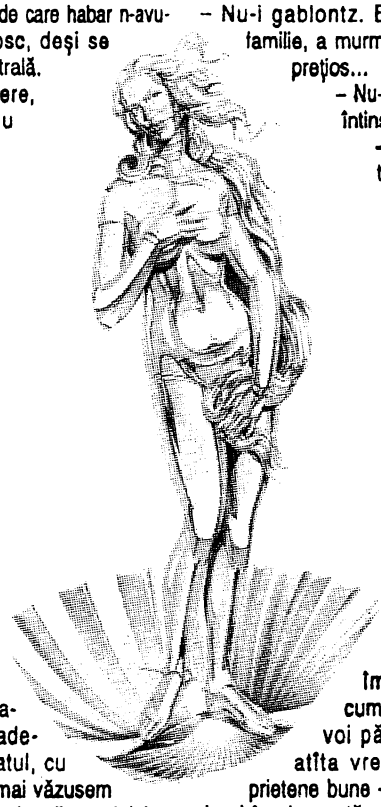

Erau patru camere, dintre care una nu părea folosită, nimeni nu intra acolo şi o ţineau cu uşa încuiată. Sufrageria avea un luminator verzui, care dădea încăperii ape de acvariu.

Camerele erau mobilate bătrîneşte, toate, dar camera Lidiei era cea mai formidabilă chestie cu putinţă. Ca-ntr-un muzeu, se aflau strînse acolo mobile de abanos, masive: o adevărată colecţie. Patul, cu baldachin, cum nu mai văzusem decît prin filme. Masa lungă, candelabre mari de bronz. Pendulă cu cadru aurit. Numai chestii din astea. Adică, vreau să spun, camera nu avea nimic *tineresc*, nimic în stare să sugereze o elevă de optsprezece ani care, eventual, să-şi facă şi ea lecţiile - şi nici n-am văzut-o niciodată pe Lidia învăţînd. Am dormit împreună, am mîncat împreună, am citit împreună. Dar de învăţat nu am surprins-o niciodată învăţînd sau scriindu-şi temele, sau făcînd exerciţii sau probleme. Îmi spusese că e la *„fără frecvenţă"*. Ştiu că la *„fără frecvenţă"* sînt sesiuni - dar pe Lidia nu am văzut-o niciodată învăţînd.

Prima dată cînd a venit la noi în vizită *(că ai mei, maică-mea mai ales, nu mai puteau de curiozitate s-o cunoască pe noua mea prietenă)* mi-a adus un cadou uluitor. Un inel foarte dichisit.

– Uite, mi-a întins cutiuţa cam jerpelită, ţi-am adus ceva.

– Ce-i aici? am întrebat-o nedumerită.

– Un dar de la mine.

Am deschis capacul cutiuţei. Piatra, sclipind cum nu mai văzusem niciodată, mi-a luat ochii.

– E gablontz? am întrebat-o. De unde l-ai luat?

– Nu-i gablontz. E o bijuterie de familie, a murmurat ea. E foarte preţios...

– Nu-l pot primi, i l-am întins înapoi.

– Te rog, a insistat ea.

– De ce?

– Fiindcă ţin la tine... Tu eşti cea mai bună prietenă a mea.

Mi-a fost greu s-o mai refuz, de frică să nu o jignesc.

– Nu-l pot primi, am repetat.

Mama se apropiase să vadă şi ea inelul.

– Însă, am spus împăciuitor, uite cum o să procedăm: voi păstra cadoul tău atîta vreme cît sîntem prietene bune - poţi fi liniştită: la mine-i în siguranţă - iar dacă o să ai nevoie de el, sau dacă va veni o zi în care nu vom mai fi cum sîntem acum, o să ţi-l înapoiez, şi tu îl vei primi ca pe un lucru care îţi aparţine. E bine aşa? Şi eu, şi ai mei, eram foarte emoţionaţi.

Lidia a aprobat, zîmbind. Şi-a scuturat şuviţele cîrlionţate ale părului zbîrlit într-o clătinare scurtă din cap.

Am rămas pînă seara tîrziu. Ai mei au insistat să nu mai plece acasă, fiindcă trecuse de miezul nopţii.

– Rămîi şi culcă-te cu Lili.

Ne-am culcat abia pe la ora două şi ceva. Am deschis geamul înainte de culcare. În cameră a năvălit parfumul de liliac şi lumina neoanelor de la blocul de vizavi. Cînd m-am întors, Lidia îşi scosese rochia şi rămăsese doar în furou. Cu obrajii îmbujoraţi, mi-a zîmbit cu aerul ei trist, s-a urcat în pat cu o mină de renunţare şi a stins veioza de carte, lăsînd încăperea doar în lumina tulbure a neonului de afară. Mi-am scos blugii şi bluza. Ea mă privea prin penumbră cum mă dezbrac.

M-am urcat în pat şi m-am întins alături de ea. Era caldă şi răsufla precipitat.

– Ce e cu tine? am întrebat-o.

– Nimic.

Am mîngîiat-o pe cap şi ea s-a strîns lîngă mine.

– Săraca de tine, mi-a spus.

Nu ştiu de ce mi-a spus aşa.

Ne-am lipit obrajii fiebinţi.

Toate noaptea am dormit îmbrăţişate. De dimineaţă, cînd ne-am despărţit, eu să plec la şcoală şi Lidia acasă, mi-a spus *„pa"*, m-a îmbrăţişat şi m-a sărutat pe gură. Nu mă mai sărutasem niciodată cu nimeni. Pur şi simplu m-am cutremurat. Nu-mi era scîrbă, dar mi s-a făcut, dintr-odată, foarte frică. Frică şi frig. La şcoală am tremurat tot timpul.

3. Duminică, toată noaptea, am stat şi m-am uitat la piatra inelului de la Lidia. Dimineaţă, cînd ne-am întîlnit, i-am povestit că făcusem o descoperire: în cristalul fantastic de pur unduiau, dacă te uitai la el intens, striaţiuni infinitezimale, ape de lumină care sclipeau ca stelele. Şi, dacă înclinai inelul în anumite poziţii, sclipirile din interior evoluau pe orbite străluminate.

– Ca să le zăreşti, i-am arătat, trebuie să-l ţii foarte aproape.

Lidia a înclinat din cap:

– Ştiu. Şi mi s-a părut că mai ştia ceva, mult mai important, dar că păstra ascuns, numai pentru ea.

Ne-am aşezat pe marginea patului, ţinîndu-ne de mîini, cu ochii una în ochii celeilalte.

– Ce părere ai, cîtă vreme ne-a trebuit pînă să ne găsim, a şoptit Lidia. Optsprezece ani... şi cine ştie cîţi înainte...

Nu am înţeles ce voia să zică.

– Adică? am întrebat-o.

Ea nu a mai adăugat nimic, dînd din mînă parcă a lehamite.

4. Dimineţile, cînd eu sînt la şcoală, Lidia se plictiseşte. Uneori îl cheamă la ea pe Viorel. Îmi povesteşte că se sărută cu el, dar că totul se opreşte aici.

Venise vara.

Într-o zi, cînd m-am dus la ea după ore, am găsit-o plîngînd.

– Ce-i cu tine? am întrebat-o. Ce s-a întîmplat?

Mi-a spus că făcuseră dragoste.

– Te iubește.

Mi-a mărturisit că *ea* nu-l iubește. Că singura ființă de care s-a simțit cu adevărat apropiată am fost eu. Și că se simte pîngărită, profanată, murdărită, terfelită. Am plîns amîndouă pînă cînd, obosită, a adormit. Cu ea în brațe, aveam imaginea noastră parcă din față: două fetițe rătăcite într-o lume vastă, indiferentă și rea. Îi strîngeam la piept trupul cald și moale. Și, cum stăteam, cu mîna pe umărul ei și fața pe braț, inelul mi-a ajuns în dreptul ochilor. În locul pietrei tari, fruntea mi-a trecut parcă printr-un limbus cald și fragil, dincolo de care stelele se mișcau, îndepărtîndu-se și apropiindu-se, într-o mișcare mecanică, universală, extrem de exactă. Mă prăbușeam printre geometrii uluitoare interferate într-un haos ordonat în dezordinea fără sfîrșit a norilor multicolori iradiind și metamorfozîndu-și scintilațiile, necontenit, într-o pulsație caleidoscopică, de fiecare dată alta, în care spațiul, și timpul, și ființa se pierdeau.

5. M-am trezit în întuneric. Cu toate că eram transpirată, îmi era frig. Lidia mă ținea în brațe, nădușită și ea.

Am perceput în spatele meu un foșnet. Speriată, am întors capul spre încăpere. În lumina tremurătoare a neoanelor de peste drum l-am zărit pe Viorel aplecat peste noi, pîndindu-ne.

– Ce faci aici? tresar.

– Am venit la Lidia, spune el. Vocea îi tremură ușor. Am bătut, dar nu mi-a răspuns nimeni. Ușa era deschisă...

– Pleacă! îi șoptesc.

Dar el nici nu se clintește.

Lidia se mișcă în brațele mele.

– Pleacă! îi suflu iar.

– Lasă-l, spune Lidia.

Vocea îi rezonează insidios.

– Lasă-l. Fă-i loc și lui.

Ne tragem și-i facem loc. Viorel se așează lîngă mine.

– Nu înțeleg, murmur.

– O să vezi, șoptește Lidia.

Îmi prinde mîna și-mi scoate, pe pipăite, inelul din deget.

– Să vă țineți bine acum, șoptește către mine și către Viorel. Brațele lui mă cuprind, agățîndu-se de gîtul meu. În mîna Lidiei piatra se aprinde rece, deschizîndu-se către stelele unui cer de cristal.

– Plecăm! ne avertizează ea.

Traiectoriile de lumină zvîcnesc. O stea roșie, gigantică, vine din hău către noi, cu o viteză ametitoare. Un suflu teribil ne flutură pentru un moment zdrențele, sfîșiindu-le. Stele albastre și albe se alungesc spre noi într-un arbore de volute dezinvolte. Cîmpul vizual se deschide colosal, și pot privi în același timp și înainte și în urmă.

– Voi accelera, anunță Lidia.

Trupul său, lipit rece de mine, pare învăluit într-o aureolă.

Din spate, cu trăsăturile distorsionate, Viorel, atîrnat de gîtul meu, filfîie ca o eșarfă incandescentă.

– Acum ne desprindem, hotărăște Lidia.

Trupurile, diafane și tremurătoare, ni se boltesc.

– Am intrat în a patra...

Vocea ei hohotește, amplificată de un ecou infinit.

Spațiul vuiește, zvîrcolit. Stelele sînt o mare de foc multicolor. Lumea din jurul nostru arde. De dincolo de ea, desfăcîndu-se în nenumărate petale ce se spulberă pe alături, se conturează un univers nou, multidimensional. Îngemănați într-o singură entitate, ne prăbușim gîfîind pe plaja unei mări însîngerate, sub cerurile pulsînd fluorescent.

Încerc să-mi mișc mîna, dar mîna mea este continuarea altui trup. Încerc să-mi întorc privirea, dar prin fanta ochilor mei se strecoară o privire străină în deschiderea fără limite care ne învestmîntă. Ființa care am fost este acum neființă. Tot ce am trăit pînă acum nu mai are nici o importanță.

– Mă așteaptă mama... tat... rostesc fără gură, fără glas.

– Nu te așteaptă nimeni, îmi răspunde Lidia blînd. Știau că vei pleca în curînd. Erau pregătiți să se despartă de tine. Nu-ți face griji din pricina lor.

Vorbele ei răsună în mine ca într-un coridor pustiu.

– Iată! arată Viorel.

Din fața noastră vin către noi, tîrîndu-se prin nisipul fin al plajei liliachii, trupuri de ființe plurale, contorsionate, făcîndu-ne semne de departe, scoțînd spre noi sunete dezarticulate ca strigătele, iradiind jerbe arteziene, jeturi ca de lumină, și nu știu dacă e cazul să mă tem, sau să mă precipit, cu ceilalți, bucuroasă, către îmbrățișarea lor mută.

„Un excelent partener de meditații asupra literaturii"

ION HOBANA

– Cînd l-ați cunoscut pe Vladimir Colin?

– Cu foarte mulți ani în urmă. Atunci scriam literatură pentru copii, iar el era autorul acelor splendide *„Basme"* încununate cu *PREMIUL DE STAT*, un premiu dat, în acest caz, cu deplin temei; Vladimir Colin se situează în mod cert printre cei mai prestigioși autori români de basme culte.

Mai tîrziu, cînd am devenit șeful redacției de literatură Științifico-Fantastică a *Editurii Tineretului*, redacție pe care abia o înființasem, i-am solicitat să colaboreze. Și, atunci, a publicat prima sa carte de gen, *„A zecea lume"*, un roman care a fost foarte bine primit de cititori. Colin era un scriitor deosebit de înzestrat, iar în momentul în care s-a apropiat de SF, l-a înnobilat dintr-o dată.

Ne-am legat apoi din ce în ce mai mult, tocmai datorită acestei preocupări comune. Am fost împreună la o seamă de manifestări, atît în țară, cît și peste hotare, una din cele mai importante fiind *Congresul Mondial de Science Fiction de la Heidelberg*, în 1970, unde am pus bazele *Societății Europene de Science Fiction* și *Congreselor Europene*, primul dintre ele avînd loc la *TRIESTE*, în 1972.

Am participat amîndoi la întîlnirile cenaclurilor de literatură SF, am făcut parte din multe juri ale acestor întîlniri sau ale altor concursuri, ne-am ocupat de cenaclul „Marțienilor", cenaclul autorilor de SF al *Asociației Scriitorilor din București*...

Am fost legați, dincolo de aceste preocupări comune, de o prietenie fără accente explozive, dar, cred eu, de substanță, datorată poate și înclinației noastre către o abordare de profunzime a fenomenului literar, în special fenomenului literar SF, ca și preocupării statornice de încurajare a tinerilor care veneau spre acest domeniu.

– Ce a însemnat Vladimir Colin pentru dumneavoastră?

– Era, în primul rînd, un excelent partener de discuții, de meditații asupra literaturii... Un catalizator al relațiilor noastre era și Adrian Rogoz, cu care ne întîlneam, de asemenea, foarte des și care, cu entuziasmul lui molipsitor, ne solicita să scriem pentru *Colecția de Povestiri Științifico-Fantastice*. Participam toți trei la dezbateri, la reuniuni sau întîlniri cu cititorii. O perioadă destul de îndelungată am lucrat împreună, ne-am sprijinit reciproc, am încercat să facem tot ce ne stătea în puteri pentru a păstra interesul general pentru acest univers atît de bogat în aspecte și manifestări care e SF-ul și, mai ales, pentru a încuraja tinerele talente. Acesta a fost obiectivul principal al activității noastre și, iată, voi spune asta cu fiecare ocazie, cea mai mare mulțumire a noastră, a lui Colin, atîta timp cît a putut să se bucure de acest lucru, a lui Adrian Rogoz, este faptul că asistăm, de un număr de ani, la maturizarea tinerilor pe care i-am încurajat atunci, unii dintre ei autori de cărți apreciate, alții care se pregătesc acum să debuteze editorial. Cred că eforturile noastre, desfășurate timp de decenii, au dat roadele pe care le-am dorit și că destinele SF-ului românesc se află pe mîini bune. Influența benefică asupra SF-ului românesc s-a exercitat, cred eu, în trei direcții:

- în primul rînd, prin însăși creația lui, care a constituit și constituie încă un model de urmat pentru scriitorii tineri și mai puțin tineri, prin măiestria deosebită, prin profunzimea ideilor pe care le-a lansat, prin tot ceea ce însemna literatură de bună calitate;

- în al doilea rînd, prin activitatea lui publicistică, deci prin susținerea fenomenului SF nu numai prin ficțiune, ci și prin comentariu;

- și, în al treilea rînd, prin calitatea sa de mentor, prin îndrumările pe care le-a dat ca președinte al cenaclului „marțienilor", ca președinte de jurii sau, pur și simplu, ca scriitor consultat de confrații mai tineri.

– Dacă ar trebui să-l definiți pe Vladimir Colin printr-un singur cuvînt, cum ați face-o?

– E greu, dacă nu imposibil, să-l definești printr-un singur cuvînt. Și, din ceea ce am spus pînă acum, reiese că era un om cu mai multe fațete; un singur cuvînt ar păcătui omițînd aspecte importante ale vieții și activității lui.

Dacă aș spune că a fost un foarte important animator, aș greși față de artist, de scriitor.

Dacă aș spune doar că a fost un mare artist, aș lăsa în umbră rolul lui de sfătuitor, de îndrumător al tinerilor talentați...

Aș prefera ca el să rămînă în memoria noastră ca o personalitate multiplă, care a marcat puternic evoluția SF-ului românesc, într-un moment în care acesta avea nevoie de legitimare în planul artei și de o îndrumare eficientă a tinerilor înzestrați.

„Priveam cu admirație modul în care îl ascultau cuvintele limbii române"

Alexandru Mironov

– Cînd l-ați cunoscut pe Vladimir Colin?

– Prin 1969, atunci cînd s-a organizat prima întîlnire între scriitori și fani. Au fost opt scriitori și vreo zece fani... Asta se întîmpla la Casa Studenților „Grigore Preoteasa", erau fani din Craiova, Timișoara și București și, atunci, l-am cunoscut pe Colin.

Am fost aproape de el mulți ani, citindu-i cărțile, întîlnindu-ne la Consfătuirile Naționale și prin diverse juri.

A fost un om taciturn, dar apropiat atunci cînd îi cîștigai simpatia. Un scriitor de talent uriaș, care s-a bucurat de prietenia noastră, așa cum ne-am bucurat și noi de prezența sa.

– Puteți să-l definiți pe Vladimir Colin într-un singur cuvînt?

– Într-un singur cuvînt... nu, dar cred că s-a definit el singur *„În cerc, tot mai aproape"* - povestea aceea în

care căutătorul în timp o salvează pe Maria, dar falia temporală și legea non-intervenției fac ca Maria să-i fie luată, și el se întoarce în timp spre a o salva din nou, într-un cerc ce pare să se închidă...

– Ce a însemnat Vladimir Colin pentru dumneavoastră?

– Nu numai pentru mine, pentru toată generația mea el a însemnat, în primul rînd, un exemplu de spirit. Și Opriță, și Bugariu, și eu priveam cu admirație felul în care știa să manevreze fraza, modul în care îl ascultau cuvintele limbii române.

N-a fost un scriitor de SF „pur", cu excepția unei singure cărți: *„A zecea lume"*, dar a fost un mare scriitor de fantastic și, în primul rînd, un scriitor.

„Vladimir Colin a militat toată viața pentru a face din SF o adevărată literatură".

HORIA ARAMĂ

– Cînd l-ați cunoscut pe Vladimir Colin?

– Încă de tînăr; am cooperat în mișcarea SF-ului românesc decenii în șir, dar cel mai important lucru a fost pentru mine cunoașterea scriitorului, a concepției lui despre modul de a scrie SF. Dacă spunem astăzi că Vladimir Colin a fost cel mai mare autor român de SF, nu o spunem numai datorită sentimentului de recunoștință pe care îl avem față de un mare scriitor și un antemergător al mișcării noastre de SF, ci pentru artistul care a fost. Ceea ce îl situează pe o poziție specială pe Vladimir Colin este faptul că a militat toată viața pentru a face din SF, la noi în țară, o adevărată literatură, o literatură artistică avînd toate calitățile genului și nici una din slăbiciunile lui.

– Dacă ar trebui să-l definiți pe Vladimir Colin într-un singur cuvînt...

– ARTISTUL.

– Ce a însemnat Vladimir Colin pentru dumneavoastră?

– Pentru mine, ca și pentru toți tinerii din jurul lui, de diferite generații, care o recunosc sau nu, el a fost un exemplu. Pentru mine el a fost un exemplu de autoexigență dusă pînă la limită, exemplul unui om care a scris o literatură, și apartenența lui la genul nostru nu îl scoate din cîmpul major al literaturii române. Destinul ne obligă să vorbim despre Vladimir Colin la timpul trecut; o putem face referindu-ne la persoana lui fizică, dar nu avem nici un motiv să vorbim la timpul trecut despre cărțile lui, cărți pe care le citim și pe care trebuie să le citească toți cei care scriu și toți cei care iubesc genul, pentru a vedea pînă unde trebuie insistat pentru a ridica SF-ul la nivelul întregii literaturi.

El a militat pentru situarea literaturii SF alături de marea literatură, în acest efort fiind alături de marii autori ai SF-ului mondial. Scrisul său își păstrează caracterul polemic față de acela care consideră că SF-ul este o literatură de consum, de citit și de aruncat; ceea ce nu rămîne în SF nu rămîne nici în literatură.

„Era o prezență la care știai că poți apela".

GEORGE ANANIA

– Cînd l-ați cunoscut pe Vladimir Colin?

– Dat fiindcă numărul anilor mei de viață, chiar de viață literară, este foarte mare, nu mai am memoria datelor. Dar pot spune că l-am cunoscut pe domnul Colin prin anii '67-'68; pe vremea aceea eu și domnul Bărbulescu publicasem un roman de aventuri, dar și SF - se numea *„Statuia șarpelui"*. Dînsul ne-a făcut cronica favorabilă în *„Colecție..."* subliniindu-i cîteva trăsături literare; atunci îl cunoscusem deja, și am avut senzația că dînsul ne-a lăudat, poate, mai mult decît merita cartea. Am considerat-o ca un gest de încurajare, datorat nu prieteniei noastre, dar așa cum se întîmpla cu autorii tineri, mai trebuie să treci prin niște neîmpliniri și să le subliniezi micile reușite, ca să nu-i descurajezi...

Am urmărit și alte cronici pe care domnul Colin le publica în CPSF și am descoperit, șocat, că el ne admira cartea cu adevărat. Cu adevărat, deci fără nici un fel de concesie de ordin moral sau spiritual...

Relația prietenească pe care am avut-o cu domnul Colin ne-a onorat; a fost cu totul remarcabil, mereu dispus să-și ajute confrații mai tineri.

O lungă perioadă de timp a fost în conducerea cenaclului „marțienilor"; a fost o perioadă foarte importantă, într-un climat favorabil *(era înainte de "revoluția culturală" a lui Ceaușescu)*. Exista o atmosferă efervescentă de creație, o deschidere spirituală de care SF-ul a beneficiat substanțial; aceia dintre noi care au avut norocul să apuce vremurile acelea și-au putut vedea publicate cărțile și au beneficiat de sprijinul maeștrilor: *Vladimir Colin, Ion Hobana, Sergiu Fărcășan, Camil Baciu, Adrian Rogoz.*

După acești „pionieri" ai genului am venit noi, al doilea val, care ne-am lansat sub ochii lor; erau oameni atenți cu fenomenul literar, de ale căror expertize autorizate ne-am bucurat cu toții, fiindcă ei n-au fost niciodată niște izolați, domnul Colin cu atît mai mult. L-am simțit aproape și ca om, chiar dacă relația noastră nu era directă, familiară; dar era mereu o prezență la care știai că poți apela, cu o foarte mare bunăvoință, o foarte mare deschidere și, îmi place s-o spun, cu multă obiectivitate.

– Dacă ar trebui să-l definiți pe Vladimir Colin într-un singur cuvînt ...

– Un romantic, în sensul cel mai bun al cuvîntului. Dacă vreți în sens eminescian, păstrînd proporțiile și lăsîndu-i fiecărei personalități amprenta ei în literatură, și înălțimea ei. Dar, *mutatis mutandis*, cred că Vladimir Colin era visătorul generației sale. Cu precădere un visător, și asta se vede în felul în care scria - de la expresia literară pînă la semantică...

– Ce a însemnat Vladimir Colin pentru dumneavoastră?

– El a fost unul dintre mentorii noștri. A fost un om cu aptitudini deosebite, vreau să spun că era un scriitor care trăia în atmosfera operei lui. Spre deosebire de alte personalități la care există prăpăstii uriașe între viața personală și operă, și cărora le judecăm opera făcînd abstracție de personalitate, el a fost omul care trăia așa cum o scria, ceea ce este o raritate. Un om de o mare delicatețe, care nu-și afișa niciodată superioritatea pe care, în mod evident, o avea. Un mare senior, de o mare bogăție și delicatețe sufletească...

Dacă aș face o comparație cu domnul Hobana, care este el însuși un mare senior, Colin avea ceva, nu neapărat în plus, dar ceva diferit; nu știu cum să vă spun...

A fost o pentagramă de personalități: *Hobana, Colin, Rogoz, Fărcășan, Baciu;* dintre ei Vladimir Colin era autorul de basme, și cred că propria lui viziune asupra vieții avea inflexiuni de basm. A fost unul dintre marii povestitori ai literaturii europene, cu toții o știm; și așa și trăia, ca într-o poveste.

Vreau să vă destăinui un lucru, o întîmplare care m-a frapat mult timp, lăsîndu-mi senzația searbădă a ratării. Mergeam pe stradă, era cu cîteva luni înainte de moartea domnului Colin, și am trecut pe lîngă el fără să-l recunosc. Era o mulțime de lume pe stradă și am avut senzația că cineva a făcut un gest către mine; mi-am continuat drumul cîțiva zeci de pași pînă să realizez că e Vladimir Colin. Era foarte bolnav, foarte slab *(a avut o boală care pentru un intelectual e poate de zeci de ori mai tragică decît pentru un om obișnuit: nu putea vorbi, nu putea scrie, toate capacitățile intelectualului erau blocate)* și, pur și simplu, nu l-am recunoscut. M-am întors să-l caut și dispăruse.

De atunci, de cîte ori aud numele lui Vladimir Colin, dincolo de toate lucrurile frumoase pe care le-am făcut împreună, mă străbate acest regret sfîșietor că el a vrut să-mi spună o vorbă, iar eu am ratat întîlnirea. Și dispariției lui i se adăuga, ca o povară în plus, lipsa acestei vorbe.

A consemnat, Eduard Pandele

Dorian Andone

CRESCATORIA

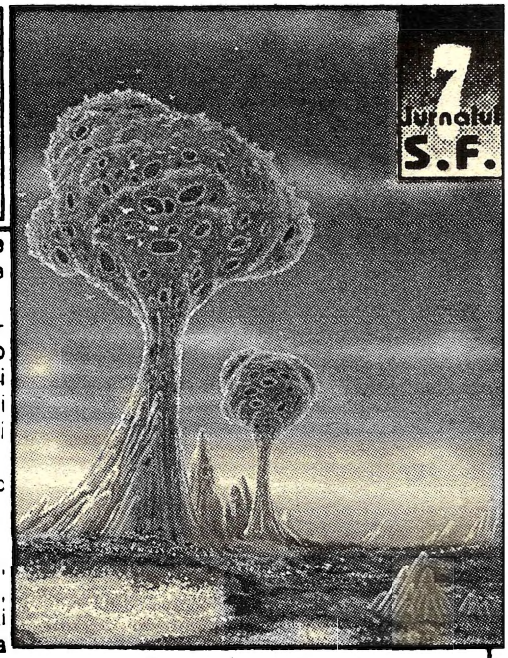

1. „Care vrei, mă, doi pumni?" Nici un răspuns. „Care vrei, mă, doi pumni?" întrebă iar.

Se ridică un munte de om.

– Eu.

Tipul zice:

– Du-te după colț, c-am primit și eu doi

– Ha, ha, ha, ha... bun... ha,ha,ha!

Rîdea atît de tare încît se zguduia copacul sub el. Cămașa i se desfăcuse la piept, arătîndu-i cicatricele. Lamas era sătul de bancul ăsta și abia dacă schiță un zîmbet. I-l spusese și lui Molo de mai multe ori, dar acesta rîdea de fiecare dată cu aceeași poftă. Privirea i se înfipse ca un pumnal în pieptul brăzdat de tăieturi al lui Molo.

– Ia fă-te-ncoa'l

Pentru Molo, Lamas era un părinte și de aceea se supuse fără să crîcnească.

– Pe asta n-o aveai ieri, îi arăta o tăietură urîtă de-a lungul sternului.

– Eh, parcă eu mai știu. La început le număram. Acum nu mai pot. Sînt prea multe. Și acum nu mai sînt atît de prost să-mi dau drumul în pantaloni ori de cîte ori văd o tăietură în burtă. Oricum, nu mi se mai văd mațele, ca prima dată. Cred că nici nu le mai am.

– Ești prost! concluse Lamas. Nu poți trăi fără mațe.

Molo se urcă iar în copac.

– Eu spun că spiritele astea sînt niște nerușinate, spuse Molo și se bucură că Lamas rămase tăcut. Înseamnă că spusese ceva bun. Se simțea mîndru. Prinse curaj:

– Știi, Lamas, nici tu nu aveai legătura asta mare pe frunte.

Lamas se supăra groaznic de fiecare dată cînd descoperea o nouă cicatrice pe trupul lui și de fiecare dată își descărca amarul pe bietul Molo. Lamas duse îngrozit mîna la frunte.

– Iar au venit, zise. Iar au venit spiritele împuțite!

– Da, spirite împuțite, repetă Molo, fericit că nu primise obișnuitul pumn în plex.

– Pe unde naiba umblă Vax? Trebuia să fi venit

– L-or fi luat iar spiritele. Pe ei îi plac mai mult, rînji Molo.

– Hai! îi făcu Lamas semn.

2. Casa lui Vax arăta jalnic. Bătură în ușă cu grijă, de teamă să nu o scoată din balamale. Le deschise o femeie. Din sînul ei un sugar mușca fericit.

„Norocosul", gîndi Lamas, căruia vederea sînului dezgolit îi provoca furnicături în tălpi.

– Vax nu-i acasă, dacă pe el îl căutați.

– Dar unde-i?

– Nu știu. A dispărut de aseară, imediat după ce ne-am culcat.

– Putem să intrăm?

Femeia își acoperi sînul cu bluza, apoi eliberă drumul.

Lamas inspectă așternutul patului. Ridică marginea cearșafului și vîrî nasul sub pat. Trase cu putere aer pe nări. Mirosul acela greu de ceară era răspunsul la toate întrebările.

– Hai, Molo, iar au venit.

3. Pe Vax l-au văzut după trei zile ieșind din pădure. Pășea împleticit și-și ținea capul cu palmele. Era complet gol. Din cîteva tăieturi mai picura încă sînge. Lamas și Molo nu schițară nici un gest pînă ce Vax nu ajunse la copacul unde erau cățărați. Coborîră. Lamas își scoase cămașa, i-o întinse lui Vax.

– Vax, băiatule, ce-i cu tine? Ce ți-au făcut blestemații?

– Acum faci pe grijuliul, izbucni Vax, dar cînd eram plecat te excitai uitîndu-te la țîțele nevesti-mi. Scîrbă!

– Vax, cum poți să spui una ca asta? Cum crezi c-aș putea să... adică... se încurcă Lamas.

– Las-o moartă că știu tot. TOT. Auzi? Știu că boul de Molo s-a bucurat că nu l-ai pocnit ca de obicei, știu că v-ați făcut griji pentru mine, știu că ați fost la mine acasă și că nevasta-mea v-a deschis, cu țîncul agățat de piept, știu că te-ai uitat sub patul meu, știu!

În fața unei asemenea avalanșe de argumente Molo și Lamas rămaseră uimiți. Ce-ar fi putut să spună?

Se lăsă o tăcere penibilă. Soarele parcă se cufunda în pădure.

Vax se așeză pe pămînt, cu picioarele încrucișate.

– Noi nu trebuie să luptăm împotriva lor. Sînt mai puternici.

– Cine? întrebă Molo.

– Taci! Îi șopti Lamas. Lasă-l să vorbească. Ce-ar trebui să facem, Vax?

– Nimic. Trebuie să ne supunem; altfel, *Ei* se supără și ne scrijelesc trupurile.

– Ce tot bîiguie ăsta? nu se putu abține Molo.

– ...ne urăsc, pentru că noi... se opri fixînd un punct pe scoarța copacului.

– Lamas, ăsta a înnebunit. Mie mi-e frică. Eu zic s-o ștergem.

– Nu fi prost, Molo. Poate aflăm ce-i cu spiritele astea. Vax știe, dar e în putera lor, nu poate face nimic, pe cînd noi sîntem liberi. Așteaptă!

„Pol ni stremo ki lumpa stra
Ni vi lorsa tuvi mot..."

Lamas și Molo nu mai așteptară sfîrșitul incandescenței lui Vax, se ridicară grăbiți și o luară la fugă.

4. – Lamas, cred că astă noapte am visat un spirit.

– Fugi de-aici! Nu te cred. Așa ceva nu se poate. Te-au luat cu ele și le-ai văzut. Altfel nu se explică.

– Ba nu, Lamas, zău că l-am visat. Uite! N-am nici o tăietură proaspătă. Molo își dădu toate hainele jos și făcu o piruetă în fața lui Lamas.

– Îmbracă-te, nu-mi plac bărbății

Molo se conformă.

– Spiritul ăsta era ca noi, așa, cu mîini, picioare, numai capul îl avea mai mare. Și vorbea ciudat, așa ca Vax. Mi-a fost frică, Lamas, mi-a fost frică.

Celălalt ședea gînditor, cu capul în palme. Mormăia din timp în timp cîte un „mda", semn că ajungea la o concluzie și privea într-un punct fix. Molo n-avu curaj să-l întrerupă.

– Lamas deschise gura după un timp, am de gînd să-mi plantez un copac în casă. Ce zici?

– Ce?

– Vreau să-mi plantez un arțar în mijlocul casei. Poate așa alung spiritele.

– Astea care ne chinuie nu sînt spirite.

Molo se îngălbeni. Îl credea pe Lamas o minte luminată și nici nu-i trecea prin cap să-l contrazică. Abia se obișnuise cu ideea că spiritele îi torturau și acum...

– Ai glumit, Lamas, nu-i așa? Spune-mi că glumești! scînci Molo.

– Mda, am glumit. Molo, vii cu mine? Vreau să facem o treabă care cere curaj.

Lamas nu-i spusese niciodată că-l considera curajos. Acum, îmbărbătat de vorbele lui, era într-adevăr neînfricat. Cu Lamas ar fi mers pînă la capătul pămîntului dacă era nevoie; îl iubea pe Lamas ca pe un frate. Se trase mai aproape de Lamas și-i ascultă planul.

5. Răsăritul îi prinse pe cei doi în apropierea pădurii. Molo era încă somnoros și căsca de-i dădeau lacrimile. Lamas mergea înainte, cu o expresie obosită întipărită pe chip. Toată noaptea se gîndise la planul lui.

– Molo, să te ții tot timpul pe lîngă mine?

– Da' unde să plec, Lamas? Sigur c-am să rămîn lîngă tine. Mi-e frică singur în pădure. Merseră o bucată bună de drum, apoi se opriră și puseră traistele jos. Aprinseră focul.

– Simți ceva, Molo?

– Adică vrei să știi dacă mă doare ceva?

– Nu, prostule, cum intră în tine undele electromagnetice?

– Ce-s alea, Lamas?

Încercă să-i explice, dar spuse cu totul altceva:

„NEURONI DIN SECOLUL XIX. OPTIMI PENTRU NEVOILE DUMNEAVOASTRĂ!"

– Lamas, oprește-te! zise Molo cu teamă.

„PENTRU TRANSPLANTURI DE RINICHI FOLOSIȚI DOAR PRODUSESE SECOLULUI XIX!"

– Lamas! Molo se ridică prividu-l speriat.

„DACĂ VREȚI O INIMĂ SĂNĂTOASĂ, CEREȚI UNA DIN SECOLUL XIX!"

Molo era alb de frică. Îl privi pe Lamas ridicîndu-se și plecînd fără să scoată o vorbă. Îi urmă. După cîteva ore de mers ajunseră la celălalt capăt al pădurii. Molo se opri în spatele unui copac. Îl privi pe Lamas pășind și oprindu-se ceva mai încolo, lîngă trupul neînsuflețit al lui Vax. Molo își recunoscu prietenul, gemu. Lamas se aplecă și ridică ceva din iarbă. Bara de metal izbi dantura lui Vax. Lamas ridică trofeul în soare.

– Întotdeauna mi-au plăcut dinții tăi, Vax. Am să iau unul ca amintire.

– Lamas!

– Pleacă, Molo, acum ești liber. Fugi!

Lamas dispăru în burta unei mașinării de oțel.

Molo începu să alerge, înnebunit de groază, spre inima pădurii. Zgomotul produs deasupra lui îl făcu să ridice privirea. Ochii săi aveau o căutătură sălbatică. Pasărea de oțel dispăru de pe cer și se așternu tăcerea. Urletul singuratic al lui Molo se ridică atunci printre frunzele copacilor.

Dorian Andone este născut la 5 XI 1973.

A descoperit sf-ul prin intermediul revistei „Magazin".

Și-a făcut debutul pe calea undelor, în 1991, în urma unui concurs organizat de emisiunea „Start spre extraordinar".

De un an este membru al cenaclului „Nova 5,5" din Galați.

Actualmente este student în anul II la „Facultatea de Litere și Științe " din Galați, secția Engleză-Română.

Jurnalul S.F.

A.R. MORLAN

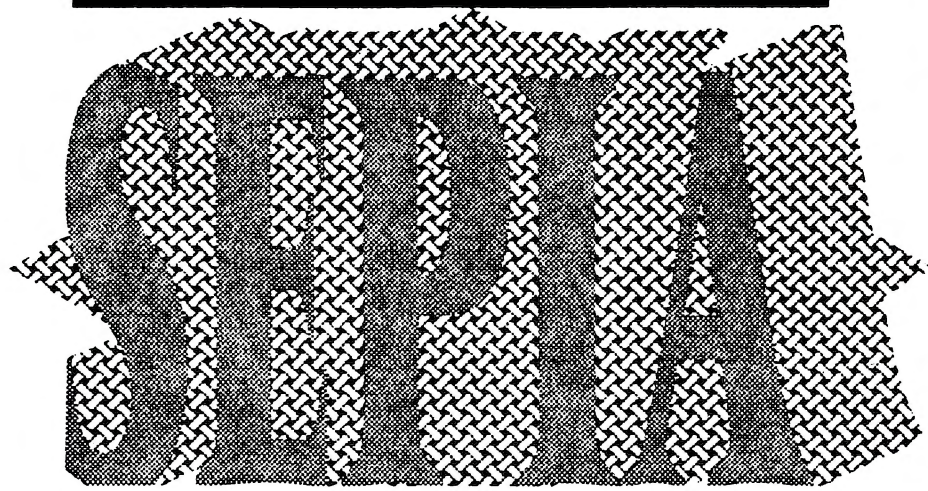

Timmy își opri căruciorul cu găleți și cîrpe în fața laboratorului dr. Curwen și apăsă ușor, literele numelui de familie al doctorului. Tăticu' îi spusese să nu-și bată capul cu primele două litere din numele lungi de pe fiecare plăcuță fixată în ușile de lemn cafeniu închis - explicîndu-i că, de fapt, primele două degete din numele fiecărui doctor nu fac parte din numele lui *adevărat*.

(„Atunci de ce le-au pus acolo, tăticule?" întrebase Timmy, lăsînd să-i cadă din gură boabe de mazăre mestecate doar pe jumătate, și tăticu' îi răspunse: „E ca 'dl.', 'd-na' sau 'd-ra'. Toți oamenii mari le folosesc, numai că nu fac *parte* din numele lor. E un fel de titlu... titlul său, de exemplu, este *dl.* Timothy Lange, îngrijitor pe etajul trei la Laboratoarele de Cercetări Marine. Dar *numele* tău e doar Timothy...", „*Timmy*, tăticule". „Bine, fiule, Timmy Lange. Acum înțelegi de ce trebuie să atingi cu degetele numai *ultimul* nume de pe plăcuțe? Hai, Timmy, ia zi ce-am stabilit noi în privința numerelor?", „Că pe... stînga avem o ușă cu trei degete, ăsta-i dr. Lee, pe urmă ușa cu două mîini, pentru dr. Rabinowitz, pe urmă...")

Uneori Timmy nu-și amintea exact înșiruirea numerelor-degete de pe fiecare ușă, ca atunci cînd în scrumierele de pe hol erau prea multe mucuri și el trebuia să se oprească și să le adune cu grijă, sau cînd se vărsa ceva pe mocheta gălbuie din hol și el trebuia să toarne lichidul ăla limpede, cu miros ciudat, din sticla albă peste pată, apoi să tot frece pînă nu mai rămînea nici urmă de pată. Azi iar se încurcase rău de tot și nu mai era sigur ce ușă urmează. Era o pată de murdărie pe mocheta puțin denivelată - într-un fel, mocheta *gălbuie* parcă n-avea sens pentru Timmy; aici era un laborator de cercetări *marine* și, după ce tăticu' îi spusese că „marin" înseamnă „Sea Hunt" și „Flipper" și francezul ăla bătrîn al cărui nume Timmy nu-l putea pronunța (limba, deja prea mare ca să-i mai încapă în gură, i se împletea în jurul cuvîntului) și care se scufunda tot timpul și pînă și Timmy știa că apa e *albastră* sau verde-albăstruie cînd se află într-o gaură mare, sau ocupă mult spațiu, așa că de ce mocheta din hol nu era și ea albastră? - iar Timmy trebui să stoarcă aproape tot lichidul ăla limpede și alb din sticlă și să frece pînă cînd, din cauza eforturului, rămase întins pe jos, sleit de puteri și, cînd se ridică, nu-și mai dădu seama pe ce parte a holului făcuse curățenie. Drept care se văzu nevoit să-și împingă căruciorul de la o ușă la alta, lipindu-și degetele de plăcuțe, pînă cînd ghici laboratoarele prin care trecuse.

Timmy era bucuros că nu se mai afla nimeni prin preajmă ca să-l vadă cum a încurcat lucrurile așa rău; de cîteva ori își începuse curățenia cînd doctorii încă mai lucrau în laboratoare, aceștia îi aruncaseră priviri ciudate și-l făcuseră să se întrebe dacă nu cumva iar îi ieșise limba din gură sau schimbaseră remarci răutăcioase pe care el se prefăcuse că nu le aude. Nu era frumos din partea lor și, cînd îi pomenise lui tăticu' despre asta, tăticu' îi spusese doar că, indiferent *ce* fel de titlu aveau unii oameni în fața numelor, asta nu însemna că-i făcea și *mai buni*. Poate mai deștepți, dar *mai buni* în nici un caz. Tăticu' îi ciufulise părul scurt (tăticu' i-l tundea foarte scurt fiindcă, uneori, Timmy uita să-l pieptăne) și-i spusese că el era un băiat *bun*, că nu conta dacă avea limba mare sau dacă „citea" cu degetele, tot ceea ce conta era ce-avea el *înăuntrul* lui. Timmy spera că tăticu' avea dreptate, că doctorii care nu se purtau frumos cu el poate că erau răi pe dinăuntru sau tot ce-aveau ei înăuntru era pus *de-a-ndoaselea*, din care cauză uneori nici mintea și nici gura nu le mergea cum trebuie. Dar, ca să fie mai sigur, zăbovea mai mult prin toalete, avînd grijă să le curețe bine, pînă se convingea că toți doctorii răi plecaseră acasă.

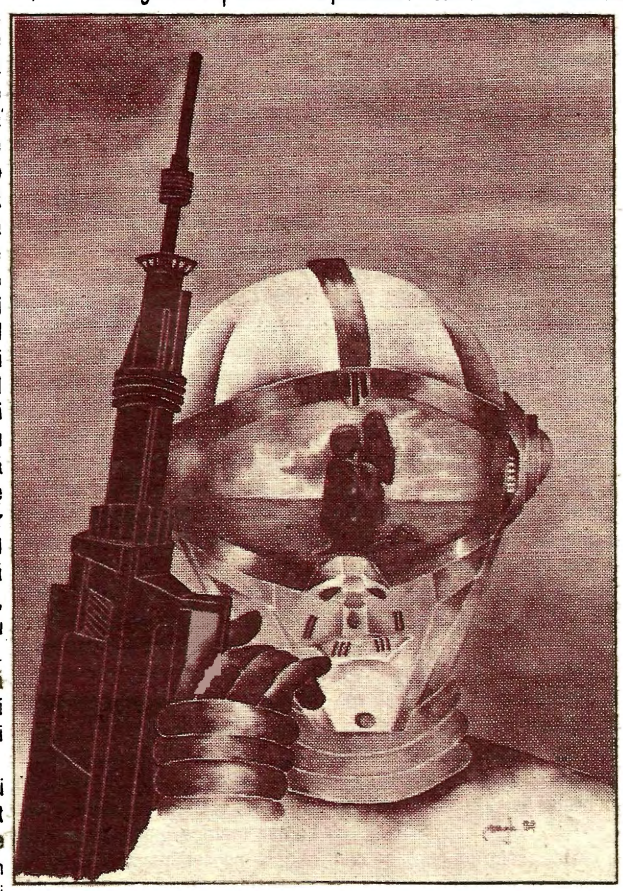

Acum, că descifrase literele din numele dr. Curwen, Timmy zîmbi cu toată gura. Dr. Curwen îi era simpatic. Și peștii lui, care arătau ca niște curcubee, strănutînd mereu. Fericit, răsuci inelul mare de chei, căutînd cheia pe care o folosea de zeci de ori pe seară, în fiecare seară. Numai că de fiecare dată se chinuia atît de mult s-o *găsească*. Cîțiva doctori sugeraseră să-i „pună o fundă", dar tăticu' îl *îndemnase* să nu-i bage în seamă... Găsind, în sfîrșit, cheia buclucașă, mai pierdu cîteva minute încercînd s-o vîre în fanta îngustă de sub clanță (la chestii din astea nu prea îl ducea capul. Profesorul de la școala specială îi spusese: „Nu te grăbi, Timmy, ai timp berechet. Nu te cronometrează nimeni," dar chiar și acum se mai uita în jur să vadă dacă nu cumva e vreun cronometru prin apropiere) pînă cînd cheia subțire intră în broască. Timmy deschise ușa larg și își împinse căruciorul înăuntru.

Nu rămase prea surprins să vadă că dr. Curwen lăsase luminile aprinse în laborator; dr. Curwen era ca Timmy... uneori bătrînul *uita* să facă unele lucruri, din pricina *celorlalte* lucruri la care se gîndea mereu. La fel cum Timmy uita uneori să se piptăne fiincă era prea preocupat de culoarea mochetei din hol, care ar fi trebuit să fie *albastră*, drept care tăticu' scosese foarfecele și-i oferise lui Timmy o scuză ca să nu-și mai pieptăne părul deloc; cum să-l mai pieptăni din moment ce era aproape tot căzut pe podea? (Auzind de la Timmy povestea tunsorii lui quasi-militare, dr. Curwen îi spusese solemn: „Prea mult timp prețios s-a irosit de-a lungul secolelor cu îngrijirea părului, Tim. Acum ești de invidiat pentru timpul liber pe care-l ai la dispoziție. Eu unul te invidiez, domnul meu," și își trecuse degetele noduroase prin coama de păr argintiu.)

Dacă oricare alt doctor i-ar fi spus asta, Timmy ar fi luat-o drept *meschinărie*, ca atunci cînd dr. Hathaway (opt degete) îl făcuse „skin-head" (cap ras). De cîte ori dr. Curwen spunea ceva, ochii lui cenușii, aproape decolorați, sclipeau, iar zîmbetul i se vedea și în privire. (Timmy observase că un *zîmbet* adevărat nu vine numai de la *gură*.)

În celălalt capăt al laboratorului Timmy văzu peștii-curcubeu, numai că dr. Curwen le spunea „sepia" sau, uneori, *sepia officinalis*, nume lung și caraghios, explicîndu-i (ca și cum Timmy era unul din doctori, și nu cel care făcea curat *după* doctori) că *sepia* era folosit și pentru un anumit tip de cerneală cafenie - ar fi putut fi de la micii lui prieteni din acvariu. Cîteodată, peștii murdăreau apa din acvariu cu nori vălurîți, închiși la culoare, alteori foloseau apa doar pentru a-și împinge de colo colo formele ciudate. Dr. Curwen îi explicase că peștii ăștia făceau parte din aceeași familie ca și calmarii (Timmy habar n-avea ce este un calmar dar dădu din cap autotștiutor cînd îi auzi numele), fiindcă ambele „specii" aveau lîngă gură zece picioare ca niște mici tentacule. Pentru Timmy picioarele peștilor sepia arătau mai mult a pene ude atîmînd în jurul capului. De fapt, sepia nici măcar nu *arăta* a *pește* - cel puțin nu ca jucăriile lui din baie de acum cîțiva ani și nu ca peștii din *Poveștile biblice pentru copii*, cartea cu poze de acasă. Pentru Timmy peștii sepia erau ca o *vrajă*... prima oară cînd îi văzuse întorcîndu-se pe dos (cel puțin așa i se păruse lui Timmy), schimbîndu-și forma și culoarea dintr-o

BIBLIOGRAFII ESENŢIALE

A.R. Morlan

Chiar dacă mulţi autori de succes au pretins că „întotdeauna" şi-au dorit să fie scriitori, A.R. Morlan n-a ajuns la această hotărîre decît în timpul facultăţii, cînd colegii erau în stare să-i ofere şi bani pentru a le scrie lucrările. Aflînd despre acestă ofertă neobişnuită, unul dintre profesori i-a spus d-rei Morlan: „Indiferent de semnătură, îmi dau imediat seama că este opera dumitale, fiindcă ai o voce atît de personală, atît de inconfundabilă".

„Nimic din ceea ce mi-au spus profesorii, înainte sau după, nu mi-a făcut-o plăcere mai mare", afirmă tînăra autoare americană. Şi totuşi curînd după ce s-a hotărît să îmbrăţişeze cariera de scriitor. A.R. Morlan a aflat că trebuie să dea acestei voci unice mai multă flexibilitate, printr-un exerciţiu şi un experiment constant cu noi forme de expresie.

Şi A.R. Morlan continuă să exerseze şi să experimenteze, chiar dacă pînă acum are la activ peste 100 de povestiri, nuvele, poezii şi articole, împreună cu două romane („Amuleta" şi „Călătorie întunecată") publicate în 1991, care pur şi simplu au bulversat critica literară americană prin amestecul ingenios de intrigă poliţistă, elemente fantastice şi „horror", analiză psihologică, pe fondul unei bogăţii şi invenţii lexicale remarcabile.

Traducere şi prezentare de Petru Iamandi

singură mişcare mlădioasă unduitoare, scăpase cîrpa din mînă şi o zbughise afară, aproape-prea speriat ca să se mai întoarcă după cărucior. Dar a doua zi venise mai devreme şi-l întrebase dur pe dr. Curwen despre straniile fiinţe din acvariu. Asta se întîmplase cu vreo doi ani în urmă, înainte ca dr. Curwen să găsească o cale de a *vorbi* cu peştii atît de ciudaţi şi de mlădioşi din acvariu. Iar anul *trecut* doctorul găsise o cale de a înţelege ce-i *răspundeau* peştii.

Nu că ar fi *vorbit* cu adevărat, cum făceau Timmy şi doctorul, scoţînd sunete pe gură. Dr. Curwen îi spusese lui Timmy că peştii pot *comunica* într-un fel anume, ce nu se deosebeşte prea mult de cel al surzilor cu care Timmy mersese la şcoală în urmă cu cîţiva ani. Şi-aducea aminte Timmy cum îşi foloseau ei mîinile şi braţele ca să-şi spună ceva unul altuia? Timmy aprobă din cap, absorbit de micile globuri sclipitoare, atît de vii, din acvariu, făcînd cu ochiul ochilor mari şi rotunzi. Dr. Curwen spunea că ar fi trebuit să se gîndească la asta cu *ani* în urmă, dar toată lumea crezuse că sepia îşi schimbă culoarea şi forma doar pentru a-i speria pe posibilii agresori... numai după o observare atentă a peştilor, uneori săptămîni în şir, zi şi noapte, atît cu privirea cît şi cu banda video, reuşise să descifreze *caracteristici* şi *reacţii* în schimbările de formă şi culoare... şi foarte curînd, întocmai ca în filmul preferat al lui Timmy, *Dr. Dolittle*, Dr. Curwen i se confesase lui Timmy că ceilalţi doctori erau *sceptici* (presupunînd că Timmy ştia ce înseamnă cuvîntul) în privinţa cercetărilor sale, pretinzînd că erau lipsite de sens, că nu exista nici o „Piatră Rosetta"* (Timmy rămăsese nedumerit - *Piatră... seta?*) cu care să facă „traduceri acceptabile, şi aşa mai departe...

Cu toate acestea, guvernul continuase să-l finanţeze pe dr. Curwen şi, curînd, acvariul care-i adăpostea subiecţii acvatici cîştigă în dimensiuni şi se *schimbă*. Acvariul pe care-l vedea Timmy acum era puţin diferit faţă de ieri: erau parcă *mai multe* sîrme ţinute la suprafaţă de nişte pernuţe lipicioase, iar ecranul era mare, legat de acvariu prin sîrmele acelea, era tot aprins, întesat de cuvinte din opt şi nouă degete cărora Timmy nu le putea da de capăt. În unele locuri (aşa cum îi explicase dr. Curwen într-o seară) cuvintele mai grele erau înconjurate de nişte semne caraghioase, încîrligate, perechi de {}, ceea ce însemna că maşina adăugase un cuvînt pe care să-l poată înţelege *oamenii*, în locul unui cuvînt „spus" de peşti, care nu avea nici un *echivalent* (un alt cuvînt pompos al dr. Curwen) uman.

Dr. Curwen îl asigurase pe Timmy că vorbele acelea înconjurate de semne încîrligate *erau* rostite de peşti, după ce Timmy întrebase dacă maşina venea cu nişte cuvinte pe care peştii nu le spuneau cu adevărat, doar fiindcă maşina *credea* că ele trebuiau spuse. Tătucu' făcea de multe ori acelaşi lucru cu Timmy; nu-l lăsa niciodată pe Timmy să răspundă dacă cineva îl întreba pe Timmy ce mai face sau ce mai „aude" sau ce vrea să comande Timmy la bufet, în după-amiezele de sîmbătă. Tătucu răspundea automat *pentru* Timmy, de parcă Timmy n-ar fi putut răspunde şi singur sau n-ar fi ştiut ce *vrea* să mănînce... uneori, Timmy se întreba dacă nu cumva tătucu' vroia ca oamenii să nu ştie despre limba mare a lui Timmy şi că, dacă-şi ascundea limba, totul se putea reduce la acel vag „bine, bine", repetat de tătucu' ori de cîte ori venea vorba despre Timmy.

Timmy se apropie de acvariu şi de ecran, privi concentrat, mijindu-şi ochii slabi, la şirul de litere verzui de pe ecranul întunecat, amintindu-şi ce-i spusese dr. Curwen despre semnele încîrligate, ele nu făceau *parte* din cuvîntul dinăuntru, de aceea nu era nevoie să fie numărate cu degetele împreună cu restul cuvîntului, dar asta nu-i ajuta cu nimic să înţeleagă literele ce pîlpîiau pe ecran:

- {CUTREMUR} REGIUNE MARE {CUTREMUR} TOATĂ REGIUNEA {AICI} {DEDESUBT} TOTUL {AICI} {CURÎND} {PUTERE} MARE {CUTREMUR}

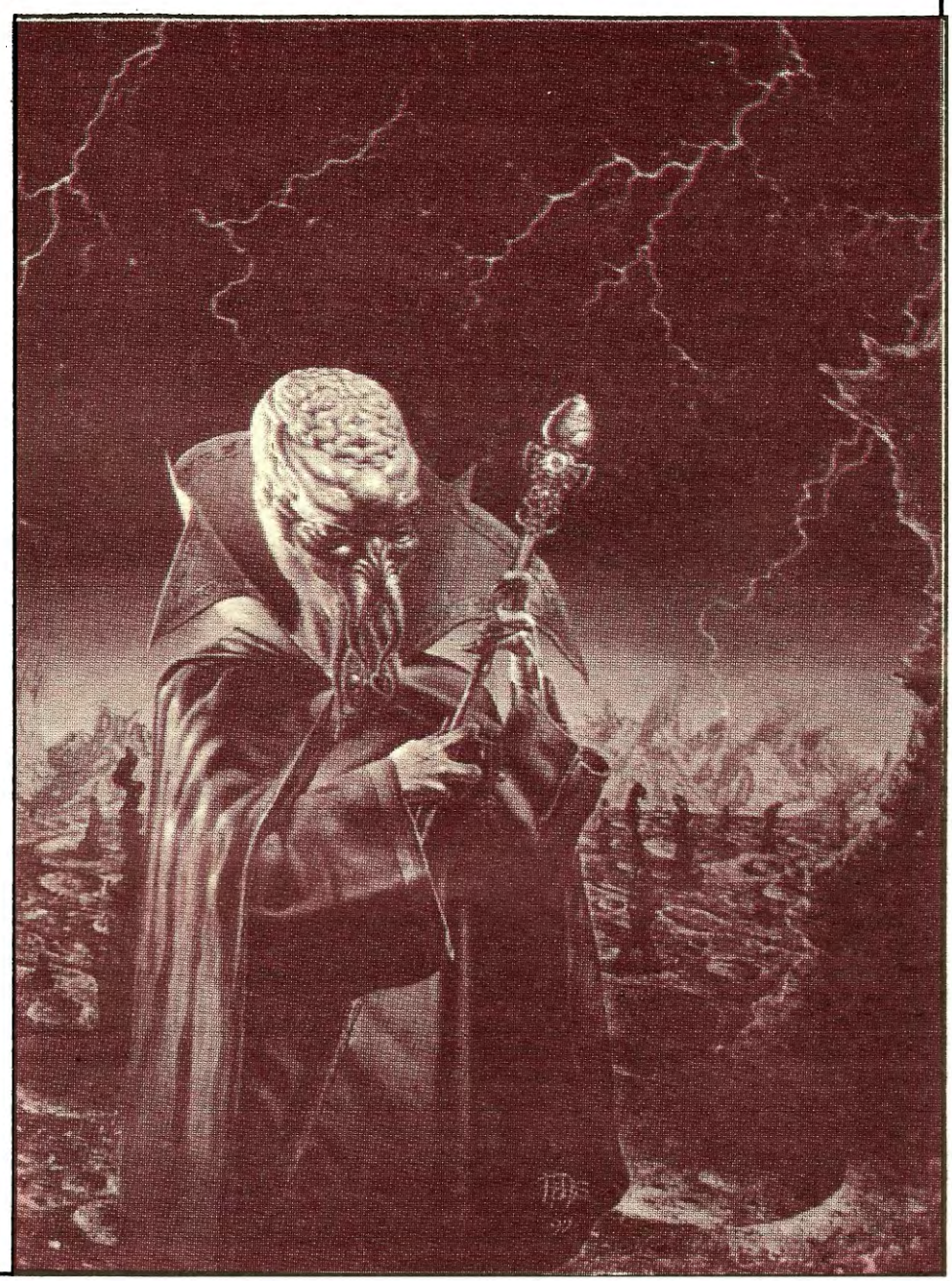

* *piatră din bazalt negru, descoperită în 1799, pe care se află o inscripţie în hieroglife, caractere demotice şi greceşti, oferind primul indiciu în descrierea hieroglifelor egiptene*

PĂMÎNT TOTUL {DISTRUS} {DEDESUBT} {AICI} TOTUL {CUTREMUR} TOTUL {DISTRUS} {AICI} {CRĂPĂTURĂ} MARE {DEDESUBT} REGIUNE MARE -

Literele şi semnele încîrligate înconjurătoare nu însemnau pentru Timmy decît o mulţime de degete care numără necunoscutul. Şi totuşi, *tare*-ar fi vrut să poată citi cuvintele lungi de pe ecran şi să umble la tastatura care activa şirul de becuri colorate înmănunchiate (Timmy îşi aminti vitrinele de Crăciun şi globurile aprinse în brazii din casele de pe strada lui), tastatura cu ajutorul căreia doctorul făcea ca luminile să clipească aparent la întîmplare dar care pentru peşti însemnau cuvinte şi mesaje. De cîteva ori dr. Curwen îl întrebase pe Timmy dacă vroia să le spună ceva peştilor, iar Timmy îi rugase frumos pe dr. Curwen să le spună ce credea el despre el: că erau foarte frumoşi. Conformîndu-se, dr. Curwen îi explicase că peştilor le „plac complimentele" şi curînd peştii îşi începuseră rotirile de curcubeu iar pe ecranul întunecat se formară cuvinte verzui, tremurate, pe care dr. Curwen i le explică şi i le citi cu voce tare:

{MULŢUMIM} {TIMMY} ŞI {NOUĂ} NE PARI {FRUMOS} {NOI} {SIMPATIE} PENTRU {TINE} {TIMMY}.

Acel schimb de mesaje îl făcuse pe Timmy să se înroşească pînă în vîrful capului tuns perie (se putea vedea în pereţii lustruiţi, puternic luminaţi ai acvariului) şi să murmure: „Nuu, asta-i o născocire de-a dumneavoastră, dom' doctor." Doctorul spuse nu, absolut deloc, peştii ăştia nu sînt ca *oamenii*, în ciuda faptului că sînt inteligenţi şi în *armonie* cu lumea înconjurătoare (ce-o mai îi însemnînd şi *asta*) şi, în primul rînd, au norme *diferite* în ceea ce priveşte frumosul şi ce este bun în alte fiinţe. „Nici *lor* nu le place dr. Hathaway", adăugase dr. Curwen, cu un zîmbet şiret şi atunci izbucniseră amîndoi în rîs. Timmy ajunsese chiar să presare în acvariu hrană pentru noii prieteni, peştii-curcubeu care străluceau.

Astăzi peştii îşi continuau bizara mişcare-rotire, făcînd să apară pe ecran din ce în ce mai multe cuvinte, atît de repede încît pentru Timmy erau doar o pată de verde rece:

- {DISTRUS} REGIUNEA TOATĂ {DISTRUS} {CRĂPĂTURĂ} TOTUL {SE} {ÎNTÎMPLĂ} {CURÎND} NU BINE TOATĂ {CUTREMUR} {CURÎND} {CURÎND} REGIUNEA VA FI {SUB} {APĂ} {CURÎND} MARE {CRĂPĂTURĂ} {SE} {FACE} {FOARTE} MARE REGIUNEA {DESPICĂ} {CRĂPĂTURĂ} MARE {DESPICĂ} {NU} BINE MARE {CUTREMUR} {CURÎND} {CURÎND} {DR. CURWEN} SPUNE NU BINE {DE} {CE} {DR. CURWEN} {EXPLICĂ}

În vreme ce curăţa podeaua de lîngă uşă şi ştergea de praf etajele. Deodată ecranul se goli şi peştii (toţi şase) se îndepărtară de încrengătura de sîrme din acvariu şi se afundară în apă, cu faţa la Timmy. Întrerupîndu-se din lucru, Timmy spuse tare, deşi nu *credea* că peştii îl vor auzi (dar oare unii dintre copiii surzi de la şcoala specială nu înţelegeau totul după mişcarea *buzelor* ?): „Salut, băieţii! Vreţi nişte mîncărică? Fac cinste!" Luă metamorfoza lor frenetică drept „Da" şi se apropie de acvariu, ţinînd în mînă cutia de hrană pentru peşti. Lîngă acvariu, în dosul unei mese de lucru solide, îl văzu pe dr. Curwen, întins pe jos, cu gura deschisă, la fel ca tăticu', atunci cînd adormea urmărind un meci de lupte la televizor. În jurul dr. Curwen erau împrăştiate cîteva pilule mici şi albe. La apropierea lui Timmy, doctorul îşi flutură încet pleoapele (la fel ca Timmy, cînd era *foarte* obosit), îşi vîntură mîinile cu vene groase pe deasupra pilulelor împrăştiate în jurul lui şi îşi mişcă buzele dar nu scoase nici un sunet. Timmy văzu că doctorul era deja obosit (*era* un om bătrîn, chiar mai bătrîn decît tăticu') şi hotărî că luase destule somnifere, nu mai avea nevoie de *altele*, drept care smulse micul flacon de metal (nu arăta nici pe departe cu sticluţa cu somnifere unui *doctor)* din mîna uscată şi rece a doctorului şi adună cu grijă pilulele albe, clătinînd din cap în timp ce dr. Curwen îl implora din priviri. Punînd pilulele pe masă (din fericire pilulele erau plate, nu se puteau rostogoli fiindcă a le vîrî înapoi *în* flacon era prea mult pentru el, Timmy îi spuse doctorului pe un ton solemn: „Nu-i *bine* să luaţi prea multe din astea, dom' doctor. Vă îmbolnăviţi şi-or să vă goleaască stomacul". (Bătrîna d-nă Coffey de pe aceeaşi stradă cu el luase prea multe pilule şi o furgonetă mare o dusese de-acasă şi tăticu' îi spusese că acum trebuie să-i *goleaască stomacul* şi să nu se mai atingă niciodată, *niciodată* de sticluţele din dulăpiorul din baie, dacă nu vroia să i se goleaască şi *lui* stomacul)

Jos, pe podea, dr. Curwen începu să respire caraghios, ca tăticu', atunci cînd moţăia în fotoliu lui mare de lîngă fereastră, şi Timmy spuse: „Vedeţi, n-aveţi nevoie de alte pilule... o să dormiţi bine acum". Timmy nu credea că *podeaua* e un culcuş prea confortabil, acum că doctorul închisese ochii şi începea să scoată şuierături pe nas dar, fiindcă doctorul tot adormise, poate că nu era cea mai bună soluţie să-l trezească şi să-l ducă pe canapea. Oare tăticu' nu se înfuria de fiecare dată cînd Timmy îl trezea ca să-i trimită după un pahar cu apă, fiindcă lui Timmy îi era teamă să se dea jos din pat după ce se închideau toate luminile din casă? Dr. Curwen fusese întotdeauna atît de drăguţ cu el, Timmy nu vroia sub nici un chip să-l înfurie pe bătrîn. Şi nu putea spune că podeaua este *rece*, aşa că, poate, nu se întîmpla nimic dacă îl lăsa să doarmă acolo. La urma urmelor, era podeaua *lui,* din laboratorul *lui.* Dr. Curwen n-avea un tătic care să-l *facă* să se ridice şi să meargă la culcare, aşa că Timmy se hotărî să-l lase în pace. N-o să mai şteargă podeaua acolo ca să nu-i ude halatul alb şi părul alb, răvăşit. Nu credea că dr. Curwen se supăra pentru asta.

Peştii îl urmăriseră cu atenţie cum se îngrijeşte de dr. Curwen, în cele din urmă oprindu-şi monologul fluid, plin de culoare. Terminîndu-şi treaba, Timmy se apropie de acvariu cu cutia în mînă dar, ciudat, peştii nu păreau interesaţi - ţîşniseră cu toţii în direcţia senzorilor şi reîncepură dansul sclipitor al curcubeului. În spatele lui Timmy cuvintele licăreau pe ecran:

{TIMMY} {AJUTĂ} {DR. CURWEN} NU BINE ACUM EL {CĂZUT} EL {DOARE} EL {TREBUIE} {SCULAT} SĂ {SPUNĂ} NOUĂ {DE} {CE} REGIUNE MARE {CRAPĂ} NU BINE {FUGI} {AJUTOR} {ADU} {ALŢI} {DOCTORI} {ADU} {DR. HATHAWAY} {AJUTĂ-L} {AJUTĂ-L}-

Şi se întoarse chiar în clipa cînd numele atît de urît, din opt degete, al dr. Hathaway străfulgeră pe suprafaţa lucioasă a monitorului şi se întrebă dacă peştii îi spuneau că nu le place de dr. Hatheway, că lor le place *cu adevărat* de Timmy. Asta era important; fiindcă adesea se întrebase dacă nu cumva dr. Curwen îl lua peste picior cînd îi spunea cît de mult îi plac peştii, dar acum era fericit şi pe deplin convins că peştilor le *place* de el.

Încîntat la culme, Timmy goli cutia în acvariu, boabele înfundîndu-se în spirale lente, leneşe. Mica agitaţie din acvariu îi făcu pe cei şase peşti să se întoarcă şi să se uite la Timy, la faţa lui zîmbitoare (Timmy se străduia să-şi ţină în gură blestemata de *limbă*) şi la expresia lui de bucurie deplină. Doi din ei încercară, şovăitor, să-şi schimbe culoarea, apoi rămaseră cu toţii nemişcaţi şi neputincioşi, în apa uşor agitată, sub vîrtejul produs de boabele din cutie. Ochii lui rotunzi, uriaşi, se holbară la Timmy şi, *într-un fel,* Timmy îşi dădu seama (simţi?) că peştii arată *trişti.* Dr. Curwen îi spusese cîndva lui Timmy că peştii ăştia, oricît de departe se aflau de mediul lor natural de viaţă, încă mai erau, într-un fel sau altul, *în legătură* cu casa lor de apă, necuprinsă, ba mai mult, cu întreaga *planetă. Simţeau* vibraţiile vii ale pămîntului, mesajele pe care pămîntul le trimitea tuturor fiinţelor în fiecare clipă - măcar dacă acestea le-ar fi putut *înţelege.* La asta lucrase doctorul în ultimul timp sau, cel puţin, aşa-i spusese lui Timmy; încerca să facă peştii să-i transmită ce simt, ce le „spune" pămîntul prin intermediul subtilelor vibraţii pe care oamenii nu le pot simţi. Doctorul se emoţionase de tot cînd îi pomenise lui Timmy despre asta, explicîndu-i că peştii sepia sînt ca nişte „seismografe naturale şi încă *ceva* de care acum nu-mi pot da seama... dar am să-ţi spun eu multe, cît de curînd. Sînt atît de nerăbdători să-mi *spună* o mulţime de lucruri! Cu cît înţeleg mai mult din limba noastră, cu atît vor să-mi spună mai mult. Nici nu-mi vine să cred cît de *clar* se exprimă... cîte *informaţii,* ce gîndire clară. Şi energici, plini de compasiune. Incredibil! Mă tem că Dumnezeu a dat planeta pe mîna cui nu trebuie". Dr. Curwen îi mai spusese şi altele, de exemplu cum compara el acţiunile peştilor cu cele ale mamiferelor aflate în anumite „situaţii încordate", dar Timmy trebuia să se îngrijească şi de celelalte laboratoare, drept care nu-l mai lăsase pe dr. Curwen să-şi termine propoziţia. Doctorul nu-i arătase că asta l-ar fi deranjat.

Timmy se întrebă dacă,peştii îşi dau seama şi de ce *simt* oamenii. Dar parcă n-avea sens. *Timmy* nu se simţea trist... deşi, gîndi el, *poate* că ar trebui *să fiu trist* ? Ca atunci cînd murise mătuşa Millie, pe care Timmy nici măcar n-o *cunoştea,* fiindcă stătuse la un azil de bătrîni de cînd avea el *doi* ani, şi tăticu' sfîrşise prin a urla la el că nu se poartă cum „se cuvine" în capelă. Timmy nu *ştiuse* că nu „se cuvine" să se pieptăne în timpul „slujbei", aşa-i spunea tăticu', şi-n *plus* nu i se părea corect ca să se urle la el şi cînd *nu-şi* amintea să se pieptăne şi cînd *îşi* amintea să se pieptăne. Chiar dacă mătuşa lui, aproape o străină, era de mult îngropată, iar părul lui lung era de mult tuns, încă-şi mai amintea că tăticu' avusese pretenţia ca el să arate trist în timpul înmormîntării, spunîndu-i: „*Mătuşa* ta e moartă, Timmy, şi oamenii trebuie să fie foarte trişti cînd moare cineva."

În timp ce urmărea cum peştii înoată apatici în casa lor de apă, Timmy se întrebă dacă peştii erau trişti fiindcă ştiau ceva ce Timmy nu ştia, ca atunci, cu mătuşa Millie. O rară conexiune mentală îi făcu să se întoarcă la locul în care zăcea dr. Curwen. Se uită îndelung la bătrîn şi, treptat, frecîndu-şi cu o mînă scalpul tuns scurt (şi scoţînd un mic scrîşnet) Timmy ajunse la o concluzie: bătrînul nu mai respira. Şi totuşi, în mintea lui, de obicei atît de insensibilă se înfiripă o altă conexiune: nici mătuşa Millie nu respira în cutia aia mare din lemn cafeniu, la capelă... şi *ea* era la fel de bătrînă!

Întristat pe neaşteptate (şi puţin speriat), de data aceasta *cu adevărat,* Timmy privi în jur după ceva cu care să-l acopere pe doctor (în caz că dormea prea *adînc* şi se alegea cu o răceală), oprindu-se în cele din urmă la un alt halat, pe care îl întinse grijuliu deasupra doctorului, vîrînd marginile înăuntru, la fel cum făcuse şi tăticu' pentru Timmy nu cu mult timp în urmă, dar îi lăsă liber capu' albit, pentru orice *eventualitate* .

Cînd se întoarse din nou la peşti, aceştia se mlădiau şi-şi străluceau culoarea lîngă senzori, alcătuind următoarele cuvinte pe monitor:

{NE} {POŢI} {ÎNŢELEGE} {TIMMY} {DR. CURWEN} {S-AR} {PUTEA} SĂ FIE MORT {PĂMÎNTUL} {CRAPĂ} ASTA {TREBUIE} {SĂ-L} {FI} SPERIAT {NU-I} BINE {CEVA} {RĂU} SE VA {ÎNTÎMPLA} {CURÎND} GRĂBEŞTE-TE {TIMMY} PĂRĂSEŞTE

{LOCUL} {ACESTA} {PLEACĂ} DEPARTE {PĂMÎNTUL} NU SE {CRAPĂ} DEPARTE {DE} TINE {DACĂ} {DR. CURWEN} E MORT {NU} BINE {PENTRU} TINE {PENTRU} OAMENI GRĂBEŞTE-TE {PLEACĂ} {TIMMY} -

O pauză în vreme ce peştii se foiau de colo-colo, apoi, ca o explicaţie tardivă, o ultimă expresie a inutilităţii: {TIMMY} {NU} NE POATE {ÎNŢELEGE} EL {NU} {ŞTIE} SĂ {CITEASCĂ} -

Timmy urmări nedumerit schimbările de pe ecran. peştii îi *vorbeau* lui, de-atîta lucru putea să-şi dea seama (*putea* să-şi citească şi să-şi scrie numele, cu multă greutate, într-o mîzgîlitură care urca mereu - era un cuvînt dintr-o singură mînă) dar nu ştia ce însemnau celelalte cuvinte ale peştilor. Măcar de s-ar trezi dr. Curwen! (*Dacă* se poate *trezi* , îl avertiză mintea, dar Timmy era prea speriat ca să încerce să-l zgîlţîie pe doctor pînă se trezeşte).

Apoi, cînd teama era mai mare, Timmy avu o inspiraţie extraordinară, a treia în seara aceea, şi un motiv ca să fie mîndru de el. Îşi aminti că, de fiecare dată cînd un străin încerca să le spună copiilor surzi din clasa lui, ei arătau spre urechi şi clătinau din cap a *nu*, pe urmă făceau la fel, după ce arătau spre gură. Dr. Curwen spunea că peştii sînt foarte inteligenţi, că sînt foarte *sensibili*... aveau ochi, puteau vedea, aşa că, cine ştie...

Bătînd uşor în acvariu pentru a le atrage atenţia, Timmy arătă spre ecran, apoi spre ochii lui şi clătină repede din cap, aşa cum făcuse atunci cînd tăticu' îl tunsese pentru prima oară cu maşina de tuns electrică, în bucătărie. Atunci tăticu' nu-i acordase nici o atenţie, peştii se arătau imediat interesaţi de ceea ce făcea şi, după ce se priviră o clipă, strănutîndu-şi culoarea, se repeziră din nou în direcţia senzorilor. Timmy încetă să mai clatine din cap, oftă şi gîndi: *Şi doctorul* care *spunea că sînt deştepţi.* Îi acordaseră atenţie dar nu *înţeleseseră* nimic.

Dînd din cap dezgustat, Timmy se îndreptă spre cărucior şi începu să-şi adune lucrurile. Sub picioare, podeaua se zgudui un pic şi Timmy se întrebă dacă nu cumva ceva de la etajele de jos făcuse *bîca* . Sau vreun camion mare trecuse prin faţa clădirii, zguduind pămîntul. Cîteodată, acasă, pămîntul se zguduia un pic, făcînd farfuriile să zăngăne şi să danseze pe rafturi şi, atunci cînd Timmy se speria, tăticu' îi spunea: „A trecut un camion mare, Timmy... doar un camion mare. Sînt o grămadă de camioane mari în California". De data aceasta nu se răsturnă nimic, aşa că Timy uită imediat de podeaua care se clintise. Întorcîndu-şi privirea spre ecran, văzu mesajul pe care îl lăsaseră peştii:

NOI {TE} {IUBIM} {TIMMY}

Timmy îşi înţelesese numele şi hotărî că, din moment ce tocmai se pregătea să părăsească laboratorul, probabil că peştii îi spuneau „la revedere". Încercă să le dea impresia că e la fel de deştept ca şi doctorul (*asta nu* doare), se apropie de acvariu şi bătu uşor cu vîrful degetelor pînă cînd micii şi caraghioşii lui prieteni se întoarseră şi-l priviră cu ochii lor ca nişte farfurioare. Făcu solemn cu mîna fiecărui peşte în parte şi, în spatele lui, ecranul fu inundat de aceste cuvinte, în vreme ce peştii se apropiau, pe rînd, de senzori:

NE {PARE} {RĂU} CĂ {NU} {ÎNŢELEGI} {POATE} CĂ {AI} FI {SCĂPAT} NE VA FI {DOR} {DE} TINE {DUPĂ} {CE} REGIUNEA ÎNTINSĂ {SE} VA {CRĂPA} CEL {PUŢIN} ŢIE {NU} ŢI-E {TEMĂ} CA {DR. CURWEN} NE VA FI {DOR} {DE} TINE {TIMMY}

Nevăzute şi imposibil de citit pentru Timmy, şi totuşi... nu pe de-a-ntregul pierdute sau lipsite de sens. Doi peşti se apropiară de peretele acvariului şi-şi atinseră braţele suple de sticlă. Bucuros că dr. Curwen doarme (vă rog, dom' doctor, *dormiţi, aşa-mi place mie)* şi nu-l poate vedea cum se prosteşte, Timmy se aplecă şi sărută sticla din dosul buzelor lui ţuguiate (de aproape, Timmy îi găsi şi frumoşi şi oribili) într-o imitaţie a gestului său, deci poate că nu erau chiar atît de proşti... Şi atunci Timmy îşi aminti ceva de la şcoala specială, cum spunea fetiţa aceea oarbă: „Mă laşi să-ţi citesc faţa?" şi întindea mîna şi-ţi atingea faţa ca s-o poată „vedea" cu vîrful degetelor... Timmy se *pricepea* să pipăie plăcuţele cu nume, aşa că poate...

Cine ştie, *putea* fi la fel de deştept ca dr. Curwen... ştia şi el să citească, în felul lui. Trăgînd aproape scăunelul rotund, din plastic şi cauciuc, folosit de dr. Curwen, Timy se urcă pe el şi, după ce-şi suflecă mîneca, îşi vîrî mîna în apa rece, unduitoare, văzînd cum i se lipesc de braţ resturile unsuroase de hrană pentru peşti. Braţul i se păru foarte caraghios - tremurător şi parcă albastrui - cînd se uită la el prin peretele de sticlă, şi toţi peştii se repeziră să-l cerceteze îndeaproape. Încercă să-i mîngîie, să-i „citească", precum fetiţa oarbă, dar peştii se feriră şi, cu cît mişca mai repede din degete, căutînd să-i prindă, cu atît îşi simţea mîna mai rece.

Şi mîna începu să-i arate... altfel. Vînătă, ca atunci cînd rămînea prea mult în cadă, dar şi *mai lungă,* de un albastru mai închis. Şi Timmy îşi privi degetele prin peretele de sticlă, amintindu-şi ce spunea tăticu' la moartea mătuşii Millie, cînd tăticu' vorbea cu vecina lor, d-na Coffey, crezînd că Timmy nu-l aude: „Infirmiera spunea că buzele i s-au învineţit brusc, la fel şi unghiile... în momentul acela nu prea erau multe de făcut, Millie nu-i spusese de nici un medicament şi...", şi Timmy continuă să-şi mişte degetele ciudat de albastre pînă cînd îşi spuse în sinea lui: *Degetele albastre... şi mătuşa Millie a murit şi-au pus-o într-o cutie şi, pe urmă, am fost la slujbă.* Unul din peşti se undui pe lîngă mîna lui şi, cu o mişcare graţioasă, îşi înfăşură un braţ, ca un lujer, în jurul degetului alungit şi albastru al lui Timmy şi, brusc, degetul lui şi braţul peştelui se schimbară - împreună. Şi, în vreme ce pămîntul se cutremura sub acvariu, peştele şi Timmy se priviră lung, iar Timmy n-o văzu în mintea lui decît pe mătuşa Millie, moartă în cutie... şi *înţelese,* pentru prima oară în seara aceea. Cu buzele lipite de acvariu, Timmy şopti: „Eu am să mor... şi voi aţi aflat asta, nu-i aşa, băieţi?"

Iar peştele, care îl văzuse timp de doi ani pe dr. Curwen - care fusese martorul eforturilor doctorului de a comunica, mereu în faţa computerului, cît şi a frînturilor de mesaje pe care le recepţionase fără ca doctorul să-şi dea seama, care-i văzuse clătinînd din cap de-atîtea ori sau zîmbind înainte de a tasta cîteva cuvinte de laudă - se mişcă încet, fără să-şi schimbe culoarea sau forma, o mişcare foarte simplă, de fapt, dar care, pentru Timmy, era un miracol. Peştele îi *spusese* ceva! Fără litere verzi sau semne încîrligate, atît de caraghioase, pe un ecran, dar cu o mişcare aprobatoare a capului - adresată numai *lui* .

Tăticu' îi spusese lui Timmy la înmormîntare: „Toţi trebuie să murim, Timmy... e trist că mătuşa Millie s-a dus dar, acolo unde e acum, n-o mai doare nimic. Să ţii minte asta, fiule, da?"

Timmy *ţinuse* minte şi, în vreme ce podeaua se zgîlţîia atît de tare încît micile pilule de pe masa de lucru a dr. Curwen se rostogoleau care-ncotro, prinse cu *mare* grijă unul din braţele peştelui între degetul mare şi cel arătător şi-l strînse uşor, apoi îşi scoase mîna din acvariu şi se şterse cu mîna lui mare, rozalie, care atîrna pe marginea căruciorului. În timp ce se ştergea, mîna îi reveni la culoarea obişnuită iar degetele i se scurtară şi se făcură din nou boante... dar Timmy nu uită ce văzuse. Peştele spusese că el va muri iar tăticu' îl *asigurase* că pe urmă n-o să-l mai doară nimic. Oamenii n-or să-şi mai bată joc de el, n-or să-l mai facă să sufere. *Merita* să aştepte aşa ceva, fără nici o teamă.

Apoi, dîndu-şi seama că zăbovise prea mult aici, Timmy îşi luă rămas bun de la peşti, lăsînd luminile aprinse aşa cum le lăsase şi doctorul, părăsi încăperea şi încuie uşa în urma lui.

În drum spre laboratorul dr. Jones (o mînă), simţi din nou cum se mişcă podeaua sub picioare, destul pentru ca apa din găleată să sară pe mocheta gălbuie şi Timmy speră din toată inima că nu se va răsturna nici una din scrumierele pline cu nisip. Timpul petrecut în laboratorul dr. Curwen i se şterse din minte.

Şi socoti că, în seara asta, nu mai avea cînd să curete după vreo *scrumieră* răstumată.

(publicată pebtru prima oară în *The Twilight Zone Magazine, octombrie 1987)*

POSFAŢĂ

Am dedicat această povestire memoriei lui Theodore Sturgeon, cel care a înţeles, ca nimeni altul, adevăratul sens al înţelegerii. Sturgeon (Edward Hamilton Waldo), mort în 1985 la vîrsta de 67 de ani, a fost unul dintre cei mai îndrăgiţi autori de science fiction - scrierile lui, de o originalitate incontestabilă, au un liant rareori întîlnit în altă parte: un simţ înnăscut al empatiei, al necesităţii ca fiinţele de orice fel, de orice credinţă şi convingere să se înţeleagă sau, cel puţin, să încerce să se înţeleagă. Fără acest efort esenţial, nici o acţiune pozitivă nu poate fi posibilă în universul creat de Sturgeon şi, de ce nu, în chiar universul nostru.

CONFORMISMUL POST-MODERNISMULUI

Amplasament terminologic

Se vorbește cu înverșunare în ultimul timp de *Generația '90* și de impactul acesteia asupra SF-ului românesc. Desigur, denumirea în sine este discutabilă: subsemnatul a preferat numele de *Generație JSF*; alții vorbesc direct de *alternativ* sau *post-modernism*. Ultimul val al SF-ului românesc este, fără îndoială, mai mult decît o modă; iar părerile despre constituirea unei alianțe între cluburile *Alternativ* și *Quo Vadis?*, sau despre *Mișcarea Quo Vadis?* nu sînt chiar vorbe aruncate în vînt.

La ora actuală, termenul de *alternativ* înfruntă deschis termenul de *post-modernism*. Faimosul canal de televiziune prin satelit, MTV, pare purtătorul de stindard al unor tineri pentru care conflictul dintre generații n-a fost niciodată mai acut decît acum; exegeții duri ai *alternativului* românesc desființează regulile gramaticale, discută cu nonșalanță despre sex și despre necesitatea rebeliunii ca stare de conviețuire normală și argumentează că scrisul este destinat unei elite avizate, care se deosebește principial și fundamental de cumpărătorii de hamburgeri...

Dar, oare, aceasta este starea definitorie a science-fiction-ului românesc? Poate că nu ar fi lipsit de interes să tratăm puțin motivațiile *Generației '90*.

Conflict între generații

Cauza esențială care a provocat apariția *Generației JSF* românești pare să fi fost, desigur, conflictul dintre generații - sau cel puțin aceasta este cauza unanim recunoscută de toți cei care se simt onorați de a fi catalogați sub această delimitare. Numai că aproape nimeni nu a întrebat pînă acum, care conflict, între care generații?

Pentru că răspunsul, foarte dezamăgitor la prima vedere, este că nu există deloc acele generații apropiate de scriitori care să intre în conflict. Nu se poate vorbi în SF-ul românesc de *optzeciști* sau de *nouăzeciști*, de pildă. O generație de scriitori implică, automat, un număr ridicat de volume aruncate pe piață, ceea ce, în România, nu prea s-a întîmplat. Scriitorii de valoare pot fi numărați pe degetele unei mîini (și asta pentru că termenului "valoare" îi acordăm valențe neobișnuitel). Așadar, scriitori consacrați: Colin, Rogoz, Kernbach, Fărcășanu - și eu m-aș cam opri aici (și pentru că am constatat cu stupoare că din cei patru enumerați, doi sunt mai curînd axați pe fantastic decît pe science-fiction)...

Ultima generație americană, de pildă, a avut în față o mulțime impresionantă de nume extrem de mari, plus cîteva schimbări clare de orientări (Asimov, Dick, Ellison, Gibson, etc.). Noi în schimb negăm... neantul. Pentru că, din nefericire, nu există nici o generație cu adevărat puternică de scriitori români de science-fiction. Dar, ani de-a rîndul, comunismul ne-a învățat că etapele nu sunt obligatorii și, deci, o scară se poate urca și pe sărite, astfel încît 50 de ani am tot sărit... în joc, degradînd totul.

Într-un interviu pentru Radio Prahova *(luat cu ocazia jubileului Jurnalului SF numărul 100)* Mihai Dan Pavelescu a vorbit despre redescoperirea literaturii anglo-saxone și despre preocupările în acest sens din Revista Anticipația. Pavelescu a avut așadar curajul să tragă un semnal de alarmă: unde este fundația operelor existente sau viitoare ale *nouăzeciștilor*?

Foarte mulți din prietenii subsemnatului din *Generația JSF* strîmbă din nas atunci cînd aud de Asimov, de pildă. De ce? *Ciclul Fundației* se studiază în universitățile americane. Romanul continuă să fie o categorie literară importantă. Noi ce negăm, de fapt și de drept?

Non-conformism

Un alt vîrf de lance al conflictului dintre generații îl constituie non-conformismul. Dar și aici lucrurile sînt ceva mai complicate.

În primul rînd, ideea rebeliunii intelectuale prin atacul direct asupra temelor tabu ale societății nu prea este nouă. Spre exemplu, în urmă cu "doar" vreo 150 de ani, Edgar Allan Poe ar fi putut fi considerat de contemporanii săi drept un reprezentant tipic al *alternativului* de astăzi: non-conformist pînă în măduva oaselor (a fost eliminat din Academia Militară West Point); atras de simboluri și de nuanțele „horror"; căutînd experiențe de nuanță suprarealistă în drogurile vremii și, în consecință, extrem de atașat de necesitatea alcoolului (deși, ciudat, se pare că *Scandic*-ul nu cucerise încă piața...) ca mediu de cultură intelectuală (certificatul de deces specifica delirium tremens...). Extrem de inediți sînt băieții ăștia moderni și post-moderni...

În al doilea rînd atacul violent asupra gramaticii românești pare la fel de nefondat. Dacă unii dintre *nouăzeciști* au strîmbat din nas la introducerea noilor reguli gramaticale (care reguli gramaticale, la rîndul lor, n-au dus la altceva decît la un haos suplimentar - dacă se poate spune așa - în cultura română), atunci aceiași tipi, au manifestat un zel ciudat în a demola și restul ce mai exista, instaurînd pentru început reguli copiate din engleză (curat non-conformism...), pentru ca mai apoi să le inventeze singuri (scriere numai cu minuscule, paranteze inversate etc.). Și atunci?...

EXIT

Desigur, experimentul își are locul său în literatură și nimeni nu neagă acest lucru. Rîndurile de mai sus s-au născut totuși din cîteva considerente necesare, pe care le vom enumera în încheiere.

În primul rînd, ideea că existența criticii în science-fiction este ceva extrem de necesar la ora actuală.

În al doilea rînd, a ține la science-fiction înseamnă a te preocupa de valoarea sa.

În al treilea rînd, istoria science-fiction-ului românesc ne arată că perioada comunistă nu se poate constitui ca o generație, că există multe teme care au fost în cel mai bun caz ignorate, dacă nu repudiate pe față (horror-ul, ficțiunea politică etc.), și care încă așteaptă ca cineva (de ce nu, din generația '90?) să le ia în considerare; dar acest cineva se lasă prea mult așteptat...

Deocamdată însă, cei care scriu science-fiction sînt foarte mîndri de non-conformismul lor, afișat în majoritatea interviurilor. Și, între timp, ceea ce se numește science-fiction-ul românesc nu are decît de suferit, nereușind să se impună prin valoarea sa. Poate și pentru că, dușl de valul de a fi neapărat altfel, autorii țin mai mult la acest non-conformism decît la valoarea textelor în sine. Fără să înțeleagă defel că necesitatea schimbării cu orice preț este, în fond, o fațetă ascunsă a conformismului. Și fără să înțeleagă ce periculos poate fi, într-o societate care încă nu înțelege foarte exact ierarhia valorilor, conformismul post-modernismului.

Post Scriptum

La două zile după redactarea acestor rînduri am citit articolul domnului Pruteanu din revista *Anticipația* (nr. 521, pagina 3, *Despre pornografia simbolică*). Deși cîteva idei ne sînt comune, mă văd obligat să fac totuși cîteva remarci.

Nu am înțeles de ce autorul s-a simțit obligat să raporteze observațiile domniei-sale la niște nume prea puțin semnificative în SF-ul românesc *(Aurel Cărășel sau George Ceaușu)*, care au fost în mai multe rînduri compromise prin propriile lor acțiuni *(articolele despre diferite întruniri, în care nu s-au respectat adevăruri esențiale, respectiv manevrele obscure de acaparare a suplimentului Supernova)*.

Am fost, apoi, extrem de intrigat de felul cum Doru Pruteanu a ales și a comentat citatul lui Ovidiu Bufnilă prin care acesta își exprimă opinia că *„SF-ul nu trebuie să facă vreun compromis cu Puterea"*. Nu este vorba defel de puterea în SF, și articolul în întregime este extrem de clar în privința aceasta. De ce însă domnul Doru Pruteanu se ferește să facă vreo paralelă între SF și politică? Nu cumva și pentru că SF-ul, alături de mainstream, poate fi o armă de luptă împotriva incompetenței politice, atît de evidente, la atît de multe nivele, în țara noastră?

Oricum, aștept cu interes continuarea și tare mă tem că *Generația '90* nu va reacționa, ca de obicei, la mănușa aruncată. Sau mă înșel?

Cătălin IONESCU

Articol scris pentru Consfătuirea de la Piatra Neamț, organizată de cenaclul SIGMA, apărut în fanzinul Sigma și într-o variantă/serializare originală în Curierul Național.

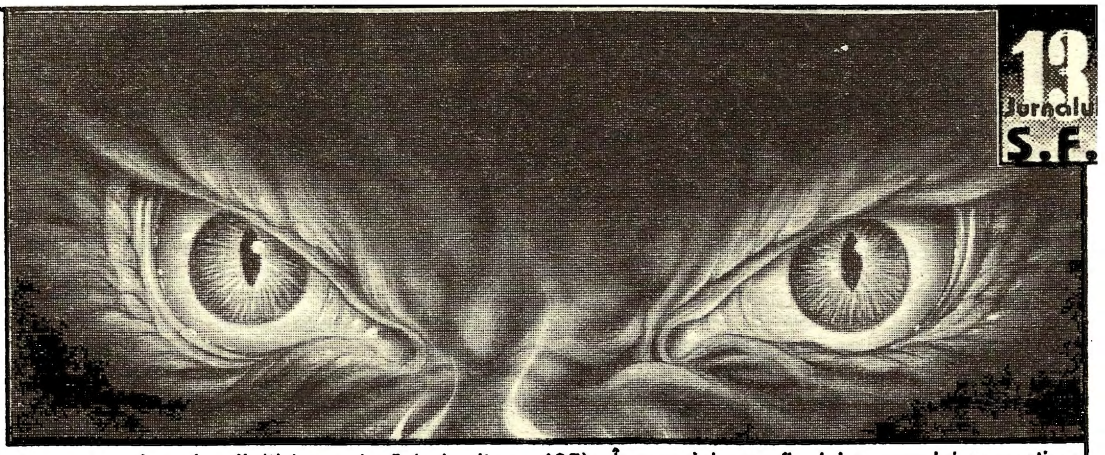

INCURSIUNE ÎN ISTORIA LITERATURII HORROR

JOSEP CONRAD: „Inima întunericului"

De ce e prezent Josep Conrad într-o trecere în revistă a punctelor de rezistenţă ale horrorului mondial, cunoscîndu-se faptul că scriitorul este considerat un clasic al literaturii engleze, reuşind să descrie ca nimeni altul stihiile dezlănţuite ale mărilor? Poate că scurtul său roman, *Heart of Darkness (Inima întunericului,* în vol. *Lord Jim,* ELU, Bucureşti 1964) este una dintre cele mai reuşite „călătorii în noapte", în interiorul sufletului uman, din întreaga literatură, continuînd astfel tradiţia goticului victorian reprezentată de *Dr. Jekyll şi Mr. Hyde* (1886), *Portretul lui Dorian Gray* (1891), *Insula doctorului Moreau* (1896), *Dracula* (1897).

Josep Conrad (pe numele său adevărat Jozef Teodor Konrad Korzeniowski născut la 3. 12. 1857 în Berdyczow, Polonia - în Ucraina de astăzi, decedat 3. 08. 1924, Canterbury) este un caz unic în istoria literară - un polonez care a reuşit să devină unul din marii scriitori ai Albionului, un polonez care pînă la douăzeci de ani aproape că nu cunoştea limba engleză.

Conrad a navigat (ca simplu marinar sau ofiţer) în flota comercială britanică, cutreierînd mările şi oceanele ce-i vor deveni apoi fundalul multora din romanele şi nuvelele sale (cine n-a citit, de exemplu, *Typhoon/Taifun, 1903, The End of the Tether/ Capătul Lanţului, 1902, The Nigger of the „Narcissus"/Negrul de pe „Narcis", 1897)* şi cunoscînd viaţa oamenilor din Malaezia pînă în Congo. De altfel experienţa trăită în vara anului 1890 în inima continentului african (cînd, acceptînd oferta unei companii belgiene, a plecat în Congo pentru a comanda un vas fluvial ce făcea naveta între diversele staţii comerciale ale companiei) va sta la baza romanului *Inima întunericului,* o meditaţie gravă asupra condiţiei umane, asupra dezintegrării morale şi fizice a oamenilor civilizaţi, obligaţi să trăiască în mijlocul naturii sălbatice. Întîmplările sînt narate (ca şi în *Youth/Tinereţe, Lord Jim sau Change/Întîmplarea)* de „dublura" lui Conrad, Charlie, Marlow. Aceasta părăseşte ţărmurile Europei pentru încă necunoscutul continent negru în căutarea unui personaj ciudat - dar şi legendar, Kurtz, directorul unei staţiuni comerciale, „o persoană foarte de seamă" care „trimite la centru atîta fildeş cît toţi ceilalţi la un loc" (ed. cit. p. 405). Kurtz pare a fi întruchiparea tradiţiilor victoriene, un jurnalist şi un misionar care s-a aventurat în jungla necunoscută ca „un sol al milei, al ştiinţei, al progresului şi naiba mai ştie a ce " (p. 415). Într-adevăr, ultima parte a caracterizării este foarte sugestivă (în original cuvîntul este „devil") pentru că, pe măsură ce Marlow pătrunde tot mai mult în „întuneric" pe urmele lui Kurtz, se adună tot mai multe mărturii care indică faptul că oarece nu este deloc în regulă. Aşa cum arată Douglas E. Winter în *Horror: 100 Best Books,* ed. St. Jones, Kim Newman, Hodder & Stoughton, London, 1992, pag. 79, Kurtz - ca şi jungla mereu mai întunecată - ia proporţiile unui monstru înspăimîntător, aproape supranatural; el devine astfel o „imagine plină de violenţă", o întruchipare a degradării - pe toate planurile - şi a ororii pe care civilizaţia europeană a adus-o în Africa: sclavie, brutalitate, exploatare, jaf. Ajungînd la staţia comercială de destinaţie (aflată în „unul din locurile păcătoase/în original „dark"-întunecate/de pe pămînt" - ed. rom. p. 386), Marlow găseşte un fel de tabără a băştinaşilor aflaţi pe picior de război, o tabără formată din cîteva barăci de lemn, înconjurate de şiruri de pari în care se aflau înfipte, din loc în loc, capete retezate. Într-una din barăci îl aşteaptă Kurtz, acum un om bolnav, chinuit însă de un singur regret - acela că metodele sale de achiziţionare a fildeşului s-ar fi putut să nu dea rezultatele scontate, fiind eronate în situaţia reală în care se aflau cu toţii ameninţaţi mereu atît de băştinaşi, cît şi de jungla încă neexplorată şi plină de primejdii. Pentru Marlow, Kurtz nu este decît un individ fără pic de inimă, ce şi-a dedicat toată viaţa „întunericului", un misionar care a trăit şi urmează să moară fără să fi manifestat nici cel mai mic cod moral. Ultimele sale cuvinte, rostite într-o şoaptă ce „nu era mai mult decît un suflu" au fost „Oroare! Oroare!" (pag. 479). Oare de ce? În special spre finalul romanului, povestirea lui Marlow evoluează în jurul unui mister inexprimat (poate şi greu de exprimat!), mister căruia criticii nu i-au găsit o explicaţie satisfăcătoare. La ce fel de oroare se referă autorul? Să fie vorba oare de canibalism, atît de răspîndit în acea zonă geografică? Dar vaporul care l-a dus pe Marlow în „inima întunericului" era deservit şi de membri ai unor triburi canibale pe care el îi laudă pentru comportarea lor relativ „civilizată". Pare să fie ceva mai mult, ceva care face ca pînă şi imaginea unor capete tăiate să aparţină vieţii de fiecare zi. „La urma urmei", declară Marlow, „asta era doar o priveliştе barbară, pe cînd amănuntele concrete mi-ar fi dat impresia că ajunsesem, dintr-o săritură, pe meleagurile întunecate ale ororilor subtile, în comparaţie cu care, sălbăticia pură, elementară, era o reală uşurare, fiind ceva care avea dreptul să existe, vădit, sub soare" (p. 463). Şi totuşi, să fi fost adevărată povestirea lui Marlow sau era doar o proiecţie a imaginaţiei sale? A fost Kurtz modelat după un personaj real aşa cum consideră unii critici sau a fost doar o proiecţie a eului lui Marlow? *Inima întunericului* este un roman despre „linia" şubredă de demarcaţie dintre umanitate şi sălbăticie, dintre cultură şi primitivism. Călătoria lui Marlow în mijlocul continentului negru este de fapt o incursiune în sufletul - adesea negru - al omului din toate timpurile. Aşa cum remarcă Douglas Winter, călătoria „dublului" lui Conrad înspre şi dinspre Africa este o coborîre mitică în lumea de dincolo şi o reîntoarcere la lumină, „o alegorie a morţii şi renaşterii spirituale" (op. cit., p. 80). De altfel pentru Conrad arta este „o încercare a unei minţi individuale de a face dreptate cît mai bine cu putinţă universului vizibil, punînd în lumină adevărul multiplu şi unic, ascuns în fiecare din aspectele sale" (Prefaţa autorului la *Negrul de pe „Narcis",* apud. Petre Solomon, Prefaţă la *Negrul de pe „Narcis",* Minerva, Bucureşti, 1970, p. XXV). Astfel *Inima întunericului* pune în prim plan un adevăr întunecat şi uneori nedorit - existenţa Răului etern în lumea în care trăim. Iar această temă este una de bază a literaturii horror de pretutindeni şi de oricînd.

FLORIN MIRCEA TUDOR

„ZGOMOTUL ŞI FURIA"
(Iaşi, Sinaia, Timişoara)

Pe 17-19 noiembrie a avut loc la Iaşi *Memorialul Dan Merişca*. La cele şaizeci de invitaţii nominale expediate de gazde, au răspuns, prompt, 120 de fani din toată ţara. În pofida „invaziei", ieşenii au făcut faţă cu o ţinută remarcabilă, beneficiind de o sponsorizare bună, şi de entuziasmul cunoscut.

În cenuşiul îngheţat al zilei de 18, ne-am adunat la mormîntul celui care ne-a fost prieten pentru a deplînge încă o dată greutatea cu care editurile se decid să publice scrierile sale. Deşi valoarea, cel puţin emoţională, ar garanta buna vînzare a cîtorva mii de exemplare, nimeni nu pare azi interesat de scoaterea acestui volum. Se pare că nici măcar argumentele economice nu reprezintă pîrghii în lumea promovării de carte. Îmi e neclar ce altceva.

La concursul literar organizat cu acest prilej au participat *(deşi au fost doar 17 texte)*, cei puţin 5 dintre cei mai reprezentativi autori remarcaţi în fandom după 1990. În plus, pentru prima dată printre noi, o tînără autoare din Republica Moldova, Steliana Grama, studentă la Facultatea de Ziaristică din Chişinău - al cărei text , într-un fermecător dialect, mi se pare că îmbogăţeşte lexicul Ţării; mă bucur că Jurnalul SF a acceptat propunerea mea de a-i premia lucrarea - o replică tematică pe un ton inedit la profilul şi specificul lor din ultimul an - ceea ce dovedeşte un apetit mult mai larg pentru acest gen de literatură, dincolo de graniţe şi influenţe culturale.

Domnilor, „fraţii" noştrii moldoveni au o limbă proprie mult mai bogată şi spectaculoasă decît ne lasă să credem apariţiile selectate strict pe criteriul asemănării cu ce sînt deprinse să înţeleagă şi asculte urechile noastre. Eu cred că un dicţionar de dialect basarabean este o necesitate care se impune stringent culturii noastre academice. În valul intelectualizării standardizate centralizat riscăm să ne aneantizăm bogăţii de limbaj care explică mult, şi altfel, bună parte din ceea ce ne-am obişnuit să credem că este aşa şi numai aşa. Acest sentiment de îngustime nedorită, a ceea ce ştiu din limbă română, l-am trăit, o săptămînă mai tîrziu, şi la Timişoara, la spectacolul de la banchetul de sîmbătă seara, unde un copil a recitat o poezie în dialect ardelenesc, din care nu am reuşit să înţeleg nici 20%. Avem nevoie de dicţionare care să completeze aceste hiatusuri din limba noastră - fiindcă români sîntem toţi- şi numai cu o procedură isteaţă putem rămîne pe mai departe ce am fost: admiţîndu-ne egali, şi încercînd să ne cunoaştem, cu consideraţie, unii pe alţii. Limba română din şcoli şi facultăţi este doar o parte din MARELE GRAI AL ŢĂRII.

De pe coperta din spate a QUAZIN -ului *(fanzin al cenaclului Quasar)* editat cu ajutorul red. *Evenimentul*, mă priveşte peste timp, tragic, figura celui comemorat.

În frigul sec de la mormînt am atins piatra rece şi i-am zis lui Lucian Merişca: *„Mi se pare, de astă dată, (mormîntul) <descărcat> de spirit. Acum Dan e probabil liber. Nu îl mai simt printre noi."*

Şi, parcă spre a penaliza riscul unor astfel de afirmaţii, cîteva secunde mai tîrziu apare şi Ovidiu Petcu care ne spune, de departe: *„ Nu îi simţiţi prezenţa? Eu cred că e printre noi, acum."*

Grupului de prieteni şi cunoştinţe de altcîndva i se adaugă persoane noi, tineri care nu l-au cunoscut şi care ascultă amintirile noastre cu interes şi curiozitate. Fiindcă la Iaşi cenaclul (cenaclurile) sînt din ce în ce mai puternice, conturîndu-se într-un nucleu de artişti autentici, plural, viu, interesant. Asistăm şi contribuim la crearea unui mit: *Istoria Literaturii Române Contemporane*. Unii dintre noi am reuşit să trecem dincolo de meschinăriile începuturilor, către un spaţiu nou, al Culturii. Contactul (SF) între Civilizaţii s-a produs. Pentru o clipă, „în plină lumină a reflec-

toarelor". Şi Dan zîmbeşte hîtru, peste ani, într-un răspuns la o întrebare a mea de altcîndva: *- „Crezi în ceva, Dan? Crezi în zei? În ce crezi?" - „Cred în MIŞCARE".*

Fie precum ai zis! Hai să încerc să (mă în-)cred şi eu, ca tine, în năzbîtia asta. *„Cînd doi sau trei veţi cădea de acord, voi fi şi Eu cu voi."*

Printre invitaţi, domnii Iurie Zavadschi şi Ioan Mînăscurtă din Chişinău, care au scos revista Science Fiction Magazin, deschisă şi colaborării fandomului român.

Pentru prima dată, în juriile noastre intercenacliere, Dănuţ Ungureanu, Premiul Eurocon (încurajare), redactor la Tineretul Liber CARE S-A DESCURCAT EXCELENT! Deşi eu am fost consemnat preşedintele juriului - îi cedez lui, acum, această onoare. O meritată.

Printre noi, pentru cîteva ore, domnul ministru Alexandru Mironov şi Cristian Tudor Popescu (Adevărul) (cu care „pupat piaţa publică"), Răzvan Haritonovici (MTS, Bancorex), şi reprezentanţi ai Institutului Francez, care ne-au propus o antologie pentru străinătate cu cele mai bune texte contemporane, Lucian Băbeanu (TVR) şi redacţia *Evenimentul*.

Şi o veste îmbucurătoare: Andrei Valachi, unul dintre cei mai talentaţi autori ai „Generaţiei '90" şi-a găsit, în sfîrşit un editor pentru volumul de debut SHEILA. Un volum excelent. Pentru mine a urmat o noapte pe tren pînă la Sinaia unde am avut onoarea să particip, împreună cu alţi 17 scriitori, ai Uniunii Scriitorilor din România şi cu trei musafiri din Republica Moldova la primul *CAMPIONAT NAŢIONAL AL SCRIITORILOR DIN ROMÂNIA*.

Printre invitaţi: Marea Maestră Internaţională Elisabeta Polihroniade (care ne-a acordat cîte un autograf pe diplomele de premii) şi Maestrul Internaţional Emanuel Reicher, vechi „prieten" al SF-ului, încă de pe vremea directoratului domnului Adrian Rogoz la CPSF, unde a publicat o „cronică" între literatură şi şah, care să sperăm că va fi republicată într-un volum.

Printre alţi reprezentanţi ai fandomului, prezenţi la concurs: *Voicu Bugariu şi domnul Ion Hobana*.

Arbitraj asigurat de domnul Jenică Gongu.

Primii şase clasaţi vor face parte, anul viitor, dintr-o echipă naţională de scriitori care să reprezinte ţara la primul concurs internaţional al scriitorilor.

În ordinea locului ocupat, echipa va fi formată din domnii: Dieter Paul Fuhrmann (Maestru), Laurenţiu Ulici (peşedinte al USR), Voicu Bugariu (CM), Marianovici, Grămescu şi Ioanid Romanescu (cat. I) (ultimii cu punctaj egal).

Precum se poate vedea, nivelul concursului a fost suficient de ridicat *(probabil că ar putea fi cotat ca unul pentru obţinerea notelor de CM)*. Pe locul II în concurs s-a situat domnul Valeriu Vasilache din Republica Moldova. A mai existat şi un concurs de blitz-uri cîştigat de Maestrul Reicher.

Premiile au fost sponsorizate substanţial. La Sinaia vremea a fost minunată. Cînd mi-am luat de la un chioşc un ursuleţ Panda am stîrnit suspiciuni cum că aş fi ... ecologist. Surpriza celorlalţi la aflarea faptului că am lucrat într-un colectiv de ecologie (fără a fi nici atunci, nici acum, membru al Partidului Ecologist) a fost mai mare decît mă aşteptam.

Mihail Grămescu

– VA URMA –

RAYMOND HUMPHREYS

Prozator, poet şi eseist, R. H. s-a născut la Londra în 1947, într-o familie galeză, şi locuieşte în Ţara Galilor din 1972. Prezenţă activă în viaţa literară a Marii Britanii, SUA şi Argentinei, R. H. se declară adeptul unor scrieri care se adresează atît inimii cît şi minţii cititorului, convingîndu-l că timpul dedicat lecturii nu e deloc irosit. Fin cunoscător al realităţilor româneşti (ne-a vizitat ţara în 1987) şi prieten al României, reputatul scriitor britanic a oferit povestirea „Mintea" *Jurnalului SF* cu speranţa unei îndelungate colaborări.

Traducere şi prezentare de Petru Iamandi

MINTEA

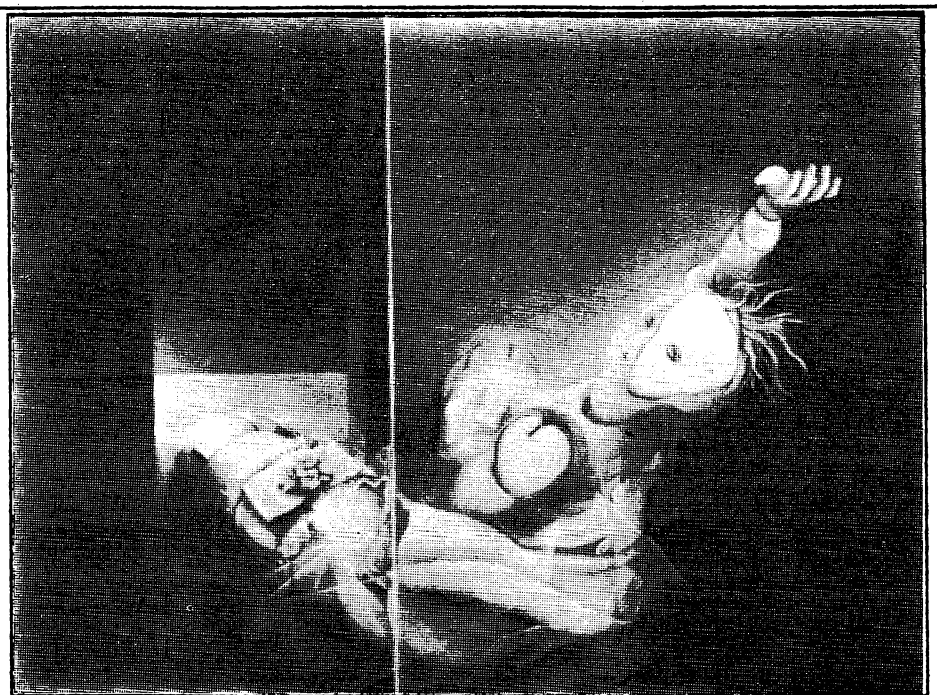

Era unul din sectoarele deprimante ale Galaxiei. Ven nu mai fusese niciodată acolo. Şi, pînă nu de mult, nici ceilalţi. Asta pentru că primele rapoarte pomeneau numai de existenţa unor subinteligenţe, nişte creaturi neînsemnate, cu mişcări haotice, legate într-un mod atît de curios de universul material.

Teg-Ag detectase însă, sau cel puţin aşa credea, o inteligenţă veritabilă în acel colţ uitat al Facerii. Pe moment, Teg-Ag avea alte probleme de rezolvat şi nu-şi putea verifica pe îndelete descoperirea. Drept care verificarea căzuse în sarcina lui Ven.

O sarcină care nu-i surîdea deloc. Acolo stelele erau prea risipite, cele mai multe adunate cîte două sau cîte trei, unele chiar solitare, oferind prea puţine probleme de geometrie gravitaţională pentru gustul lui Ven. Observarea întîmplătoare a cîtorva comete rătăcitoare nu putea compensa dorinţa ei nestăvilită de cunoaştere.

Acum , în sfîrşit, se apropia de ţintă şi deja recepţiona semnale ce atestau, fără doar şi poate, prezenţa unei inteligenţe autentice în această regiune. Teg-Ag avusese dreptate. Creatura se afla foarte aproape de a treia planetă a unui soare galben, una din şirul neobişnuit de mare de stele singuratice din această parte a Galaxiei. Pe măsură ce se apropia, Ven sesiză imobilismul extrem de ciudat al inteligenţei. Îi sondă atenţia cu straturile superficiale, avînd grijă să nu-şi facă simţită prezenţa.

Mintea creaturii rămase insensibilă la sondajele ei şi Ven descoperi cît de greu îi putea citi gîndurile, dezlînate şi întortochiate. Mai mult ca sigur era vorba de o minte foarte tînără sau de una foarte bolnavă.

Acum Ven se afla destul de aproape ca să poată intra în contact direct cu creatura, dar ceva o făcu să se oprească, un fapt care ţinea de însăşi natura ei necunoscută. Se strădui să descifreze modul de gîndire şi, treptat, începu să-i desluşească reacţiile atît de stranii:

„United! United!"

Ven nu înţelegea absolut nimic. Nicodată nu întîlnise o minte ca aceasta. Se căzni să înţeleagă mai departe:

„Sîn-tem a-lă-turi de ti-ne,

Sîn-tem a-lă-turi de..."

Degeaba. Trebuia să stabilească un contact direct.

Ven se rostogoli cu cea mai mare viteză prin timp şi spaţiu. Era singura soluţie, altfel s-ar fi făcut fărîme. Şocul o azvîrlise pînă la limita existenţei.

În clipa în care realiză contactul, dădu de un val de furie şi ostilitate şi o forţă aproape incredibilă. Cealaltă inteligenţă părea alcătuită dintr-o masă clocotitoare de emoţii şi porniri primitive ca la începutul începuturilor. Gîndurile ei erau diforme şi fără o direcţie precisă. Chiar şi acum, deşi contactul cu Ven o făcuse să reacţioneze atît de violent, nu părea a fi deplin conştientă de prezenţa ei.

La rîndul ei, Ven începu să înţeleagă mai bine mintea acestei bizare fiinţe. Cu toate că păreau aproape lipsite de organizare, procesele gîndirii ei se concentrau pe anumite imagini. Culoarea roşie era o caracteristică de bază a acestor imagini şi mintea părea să o asocieze, într-un fel sau altul, cu o serie de acţiuni fizice. Aceste acţiuni erau legate de mişcarea unui obiect mic şi rotund pe un teren verde, potrivit unor ritualuri complicate ale subinteligenţelor ce roiau în jurul lui. Mintea creaturii părea să fie într-o conexiune stranie cu aceste subinteligenţe. Dar şi mai stranie era convingerea ei că îşi datora geneza unei reuniuni a acestor subinteligenţe. Avea şi un nume pentru acest gen de reunire: fotbal.

Ostilitatea minţii crescu în intensitate şi Ven se întrebă dacă nu era mai sigur să se retragă. Dar îşi dădu seama repede că această ostilitate nu era îndreptată împotriva ei, ci împotriva altei fiinţe care apăruse pe neaşteptate.

Ven urmări, fascinată şi îngrozită, apropiera noii creaturi. Nici mintea acesteia nu părea conştientă de prezenţa ei. Încercă, foarte precaută, să-şi descifreze tiparele gîndirii - erau foarte asemănătoare cu cele ale primei fiinţe:

„Ci-tyl Ci-ty!"

Cele două minţi se apropiară una de alta, atente la fiecare mişcare:

„Unu - zerol Unu - zerol Unu- zerol Unu-zerol"

Într-o fracţiune de secundă, cele două minţi se năpustiră una asupra celeilalte, încleştîndu-se într-o orgie a urii, plină de ţipete turbate. Ven se îndepărtă cît putu de repede, gest ce se dovedi inutil, căci forţa încleştării acestor două minţi haotice era atît de mare încît, foarte curînd, nu mai rămăsese nimic din ele.

***

Singură, putînd să se bucure din nou de liniştea Universului, Ven cugetă la cele văzute şi la ceea ce avea de făcut.

Un lucru era sigur. Trebuia să acţioneze rapid, pentru a nu lăsa aceste inteligenţe aberante să polueze Galaxia. Folosindu-se de extraordinara ei capacitate de deducţie, îşi dădu imediat seama că prima impresie pe care şi-o făcuse despre originea acestor minţi criminale fusese, într-adevăr, corectă. Era produsul secundar al unui ritual primitiv în care se complăceau subinteligeţele ce-şi aveau sălaşul acolo, jos.

Prin urmare, soluţia era simplă: Distrugerea acestei cloace! Fiinţele acelea demente n-aveau să mai profaneze Universul! Ven calculă cu precizie modificarea orbitei planetare ce-i putea pune gîndul în practică.

Dedesubt, Manchester United şi Manchester City îşi disputau finala Cupei Angliei.

Mini istoria RomCon-ului'95

Prin *RomCon* se înțelege, sau mai corect spus se înțelegea, *Convenția Națională a cluburilor și cenaclurilor SF din România.*

Cine îl organizează? După ce criterii? Cine acordă premiile? etc

Sînt o mulțime de întrebări, mai mult, sau mai puțin spinoase pe care *Nicu Gecse* a încercat să le rezolve într-un *Proiect de RomCon* publicat în CN.

Prima tentativă de organizare a RomCon-ului '95 a fost a președintelui ProConSF-ului, domnul Alexandru Mironov. Convenția urmînd a se desfășura în autocarele ce transportau sf-iștii români spre Glasgow.

Din motive obiective, BusRomCon-ul n-a mai avut loc.

Majoritatea fanilor cunosc conflictul și rivalitatea dintre principalele asociații de profil: FNTSF și ARSFan, conflict amplificat de euROcon-ul '94. S-a ajuns, într-un tîrziu, la următoarea soluție de compromis: FNTSF-ul cedă una bucată vicepreședinte, contra una bucată vicepreședinte ARSFan. A avut loc o întîlnire la București cu scopul semnării unui protocol între cele două asociații. Unul dintre puncte se referea la organizarea alternativă a RomCon-ului.

Din motive obiective, protocolul n-a fost semnat nici pînă astăzi.

În ordine cronologică a urmat tabăra de creație Capidava '95, unde, *din motive obiective, preRomCon-ul a eșuat.*

Ultima mare ocazie a fost Buzăul, cînd RomCon-ul a capotat în fața *Zilelor Pozitronic*, manifestare prestigioasă, cu o frumoasă tradiție.

Văzînd că totul curge într-o liniștită monotonie, domnul Doru Pruteanu a oferit spre publicare Jurnalului SF un proiect de program al RomCon-ului și a propus pentru organizarea Convenției un *„comitet împărțial"*, format din reprezentanți ai editurilor specializate pe SF și al revistelor de profil. Dar *„lipsa unui spațiu adecvat"*, cum se precizează în fax-ul primit recent la redacție, a făcut imposibilă întîlnirea fanilor.

Acesta este rezumatul discuțiilor purtate în data de 27-XI-'95 cu reprezentanții principalelor organizații de SF din România: FNTSF, ARSFan, ProConSF.

În încheiere un fragment din discuția purtată cu Nicu Gecse, vicepreședinte ARSFan:

„– Care este punctul de vedere al ARSFan-ului în legătură cu organizarea RomCon-ului '95? Este cel publicat în Curierul Național?

– Proiectul publicat în Curierul Național este urmarea dezbaterilor purtate încă din iarna anului trecut, între FNTSF și ARSFan.

Pe mine a căzut pacostea de a întocmi un *proiect de regulament*, drept care m-am inspirat din regulamentul premiilor Hugo și al premiului spaniol. Pentru că acest proiect să fie viabil trebuie să fie amendat acolo unde are lacune, fiindcă este foarte probabil să aibă. Din punctul meu de vedere nu are, dar în urma unor discuții s-au ivit și alte păreri. Dacă modificările proiectului vor primi acordul ARSFan-ului și al FNTSF-ului, s-ar putea ca acel regulament să devină operativ.

– Care este răspunsul la acuzațiile aduse de Mihail Grămescu proiectului tău?

– Mihail Grămescu a interpretat în mod greșit un paragraf și a crezut că este vizat direct volumul său de proză, în discuțiile de la Timișoara cred că l-am lămurit pe deplin.

Mihail Grămescu mă acuză că fiind membru al cenaclului *Modul 13* am participat în mod direct la nereușita *Congresului* din '83, uitînd să amintească faptul că era un membru mai vechi al aceluiași cenaclu, uitînd să amintească faptul că aveam o *vechime* de numai două luni și nu aveam cum să fiu un *membru de bază*..

Eu respect foarte mult ceea ce a făcut Mihail Grămescu în SF-ul românesc, dar consider atitudinea lui ca fiind total nepotrivită și consider că redactorul șef al Jurnalului SF ar trebui să fie mai atent cu ceea ce publică."

A consemnat,
Adrian Bănuță

„ANTICIPAȚIA" - 40 de ani de la înființare

În recentul număr omagial al revistei *„Anticipația"*, alias CPSF, am avut <u>ocazia-prilejului</u> să citesc pe lîngă o suită de texte interesante și editorialul domnului Albescu în care se spunea, citez din memorie, ***fiindcă nu am vrut să șignim cititorii cu o lansare sub nivelul acestui eveniment n-am gîndit că ar fi mai nimerit să vă oferim acest număr special etc.***

Toate bune și frumoase, pînă și părerile – extrem de discutabile ale distinsului critic și om de litere, domnul Voicu Bugariu, care binevoiește a ne face de la un timp reclamă gratuită și a ne acorda nepreținute sugestii, deci toate bune și frumoase cum vă spuneam pînă duminică, 26 noiembrie, cînd am avut neinspirata inspirație de a urmări serialul *Star-Trek*, mai precis interesanta expunere a domnului Bădescu despre serial. Neinspirată spun, fiindcă se încheia cu prezentarea ultimului număr al revistei *„Anticipația"* *(Nm: recent am folosit la începutul articolului)* însoțit de mesajul, din nou citez din memorie, ***lansarea revistei va avea loc luni, 27 noiembrie, la Casa de Cultură a Studenților din București.***

Extra-ordinar, zic și fac un mic salt temporal, spre o nouă zi.

La CCS Preoteasa mult mai multă liniște decît mă așteptam; figuri cunoscute și necunoscute: *Horia Aramă, Cristian Lăzărescu, Mara Popa, Nicu Gecse, Mihail Bădescu* și încă vreo cinci-șase pe care o să-i aflați în numărul viitor.

AB

POȘTA REDACȚIEI

Mihaela POPENȚIU (Sibiu) - Din păcate nu mai avem vești despre cenaclul sibian cam de multișor, în concluzie nu te putem ajuta în această problemă. "Povestioara", mai mult un poem în proză, deși nepublicabilă este o dovadă a sensibilității personalității tale și a talentului pe care-l posezi. Încearcă să te desprinzi mai mult de text, să ai o narațiune mai închegată și (pentru început) mai liniară. Aștept și alte texte.

Ladislau DARADICI (Deva) - Întrucît telefoane nu dai ca să ne putem convorbi pe traiectul gură-receptor-ureche și retur, apelez la calea asta mai ocolită, dar mai sigură. Pune-te cu burta pe scris că altfel vei avea de furcă în tabăra viitoare cu persoanele noastre. Salutări ai de la toți ăi de-i salutași în mult prea minusculul răvășel pe care te înduraști a ni-l trimite și chiar și de la cei (și mai ales cele) pe care ai uitat să-i pomenești (deci cu-atît mai tragică va deveni proxima întîlnire). Cum mai stai cu prolectatul cenaclu devan? Scrie-ne (ultra-urgent) dacă putem oferi adresa ta unor concitadini de-ai tăi interesați de un atare prolect (sau măcar o înștiințare telefonică prin intermediul soției). Rămînem pe recepție.

Cesius VOINA (Deva) - Numerele pe care le ofereai în scrisoare s-a oferit să ți le cumpere, în bloc, Remus Cernea (tel. 01/2405380).

Oricum, n-ai nimerit chiar așa de rău, gîndește-te că puteai să te căpătuiești cu un post de pedagog la o școală ajutătoare sau una de reeducare sau...

Mersi pentru aprecieri. În ceea ce privește sugestiile: unele nu mi se par realiste (sîntem revista cu cea mai multă grafică în interior, singura care are recenzii aproape în fiecare număr etc.), iar altele nu-și au rostul (istoricul premiilor importante ale genului au apărut în almanahurile ANTICIPAȚIA în anii '82-'89, dar bineînțeles că dacă ne vor mai sosi solicitări de acest fel din partea cititorilor, ne vom executa).

Ioan UDREA (Craiova) - Numerele din JSF pe care le ai în plus dorește să ți le la Remus CERNEA.

Cristian ROBU-CORCAN (Brăila) - Prolixitatea textului te recomandă ca pe un viitor prozator de largă respirație (posibil "de succes") în cazul în care vei renunța la pasajele redundante (mult prea numeroase) și care încarcă economia textului în mod inutil. De asemenea este necesară și o concretizare ideatică, textul trimis nereușind să depășească statutul banalului și previzibilului. Gradul de speculație e atît de aproplat de zero încît textul devine neglijabil nereușind să stîrnească și/sau mențină interesul. Aștept alte texte.

Jean-Lorin STERIAN (Constanța) - Pastilele sînt extrem de haioase așa că le-am oprit pentru un viitor număr.

Liviu MELINTE (Iași) - Texte neconvingătoare, confuze. Mai încearcă.

Don Fernando del Avista (Ploiești) - Mă mir că ai auzit la radio de *Jurnal* (presupun că era radioul local - *Radio Prahova* la care există emisiunea de SF a lui Cătălin Ionescu), iar de cenaclul local: QUO VADIS?, nu.

Întîlnirile cenacliștilor ploiești au loc la barul Rossi Boss de lîngă Catedrală, sîmbăta, de la ora 12.00.

E indecent ca unul care dorește să scrie să nu cunoască gramatică și să facă astfel de dezacorduri, greșeli de sintaxă și de ortografie. În plus, ideile nu țin de SF. Trebule să mai citești. Parcă ar fi mai multe speranțe cu desenul.

Liviu-Adrian CRĂCIUN (Buzău) - Text tipic pentru un debutant care încearcă să pară că scrie "profund".

Deocamdată subtilitățile psihologice te depășesc. Și nici la capitolul măiestrie artistică nu prea ai ce spune. Treci pe la - POZITRONIC - și poate că băieții de-acolo te vor mai învăța cîte ceva.

Paul BACOȘCĂ (Piatra Neamț) - Nu ești singurul nedumerit, așa că rămîi și tu cu nedumerirea proprie. Dacă n-ai sub 12 (hai să nu fiu rău, 14) ani, lasă-te de scris, fiindcă nu numai că n-ai habar ce-i ala, dar ești și complet pe dinafară; altfel caută-l pe Dan Popescu (cenaclul SIGMA) ca să-ți explice cam ce e sefeul și ce vrea el.

Dan CIOFU (Iași) - Vezi răspunsul de mai sus. În Iași există două cenacluri în care poți activa: ALTERNATIV (întîlniri: sîmbăta de la ora 11.00 la *Clubul CFR*) și QUASAR (întîlniri: duminica de la 12.00 la *Casa Studențească*).

Mihai DASCĂLU (Iași) - Deocamdată nu. Vezi mai sus.

MICA PUBLICITATE

Ceslus VOINA - Aleea Transilvaniei, Bloc 9b, sc. 2, ap. 28, Deva, 2700, jud. Hunedoara caută numerele: 1-54, 56, 57, 58, 60, 72-73.

Ioan UDREA - str. N.Titulescu, bl. A3, sc. 3, ap. 13, Craiova, tel. 051/197897 oferă: Frank Herbert - *Mîntuitorul Dunei*, Ph. K. Dick - *Timpul dezarticulat*, Dănuț Ungureanu - *Așteptînd în Ghermana*, Richard Bachman - *Fugarul*, Victor Anestin - *În anul 4000*, Cicerone Sbanțu - *Patrula spațială*, James Blish - *Un caz de conștiință*; CPSF 511-516, 519-521. Caută JSF: 1, 3, 6, 7, 30, 34, 40, 42, 69, 70, 72-73, 75, 89-96, 98, 114, 131 și CPSF: 492, 499, 509.

BI